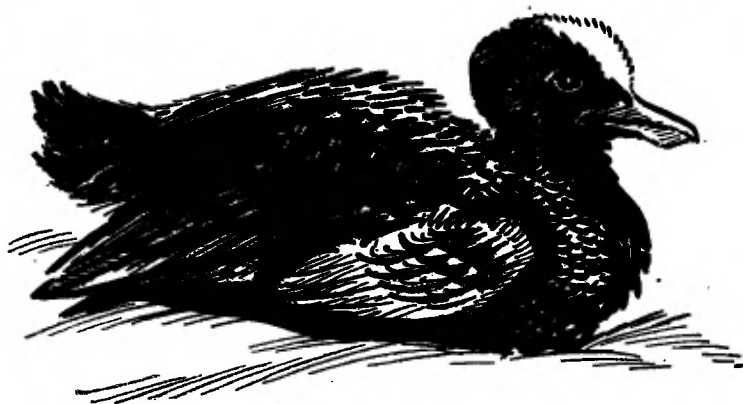

J.L.Schoolland

Petertje
in de winter

PETERTJE IN DE WINTER

— J.H.P. —

PETERTJE IN DE WINTER

DOOR

J. L. SCHOOLLAND

Met illustraties van W. G. van de Hulst Jr.

G. F. CALLENBACH N.V. - UITGEVER - NIJKERK

1. Petertje gaat nergens heen

„Waar ga jij naar toe in de vakantie?” vraagt Woutje aan zijn vriendje.

„Ik ga nergens heen.” Peet zegt het met een bromstem. „En jij? Ga jij uit?”

Woutje zwaait wild met zijn schooltas. Zijn ogen beginnen te glinsteren.

„Ik ga naar mijn opa. Die woont in Amsterdam. En ik mag de hele vakantie blijven. Fijn, jô.”

Peet schopt landerig tegen een steen. Het steentje rolt over de laan en blijft liggen tegen de stam van een beukeboom. Die boom is kaal nu. Het is winter en erg koud. En de lucht is grijs. De beide vriendjes komen uit school. Ze hebben vakantie gekregen. Kerstvakantie.

In hun tassen zijn boeken en schriften. En ook is er het rapport.

„Ik stuur je een kaart,” belooft Woutje. „Een mooie. Echt waar.” Een kaart, denkt Peetje. Wat heb je dáár nou aan? Hij zet een pruillip.

„Eén van het paleis. Of één van Artis. Mijn opa is reuze-aardig. Ik krijg altijd alles.”

Woutje bukt zich en gooit een takje hoog in de lucht.

Reuze-aardig, denkt Peetje. Ik vind die opa van Woutje helemaal niet aardig. Als ik nu óók mee mocht naar Amsterdam. Ik ben nog nóóit in Amsterdam geweest. Maar daar denkt die opa natuurlijk niet aan.

„Jij hebt een opa van niks,” zegt hij boos.

Woutje staat plotseling stil. Hij wordt vuurrood.

„Hè?” zegt hij verbouwereerd.

„Ja,” knikt Peetje heftig. „Jij hebt een opa van niks. Want anders had je best een paar vriendjes mee mogen vragen. Ikke en Jaapje . . .”

„Och, jò.” Woutje lacht hardop. „Dat kan toch niet. Mijn opa heeft maar één kamertje over om in te slapen. Dat is piep-klein. Er staat één bed; ’t is heel smal. Henk kan niet eens mee.”

„O,” zegt Petertje. Hij is nu niet boos meer. Want in zo’n piep-klein kamertje kunnen natuurlijk niet twee jongens slapen. En Henk blijft ook thuis. Henk is de grote broer van Woutje.

In de verte fluit iemand heel hard. Dat doet Henk, die kan op zijn vingers fluiten.

De twee jongens draven naar hem toe.

„Wat is er?” vraagt Woutje nieuwsgierig.

„Er is niks.” Henk lacht. „Ik wou alleen maar eens zien of er twee stok-oude mannetjes liepen of dat jullie het waren.”

„Flauw,” vindt Woutje.

Bij Peetjes huis staan de jongens stil.

„Kom je morgen bij me spelen?” vraagt Peet.

Woutje knikt. „Morgenochtend. Want ’s middags ga ik op reis,” verklaart hij gewichtig.

„Kom je vroeg?”

„Heel vroeg.”

Wout draaft met Henk naar huis.

Petertje loopt de tuin door. Als hij op de stoep staat, gaat de voordeur open. In de deuropening staat moeder.

„Kom maar gauw binnen, Peet. Brr. Wat is het koud buiten.”

2. Dat is een mooi rapport

In de kamer is het heerlijk warm. De haard brandt. Blauwe en rode vlammetjes dansen achter de ruitjes. Poetie ligt in haar mandje. Met haar groene ogen kijkt ze strak naar die spelende vlammetjes.

Moeder heeft de schemerlamp al aangestoken. En op het theelichtje staat de theepot. Maar Peet krijgt nog geen kopje thee, want moeder is toch zó nieuwsgierig.

„Laat me eens gauw je rapport zien,” zegt ze. „Ik ben benieuwd wat voor cijfers je hebt. O Peet, wat ben ik nieuwsgierig.”

Peet grabbelt lachend in zijn tas. Dan legt hij, een beetje trots, zijn rapport voor moeder neer.

De juffrouw heeft gezegd dat het een goed rapport is.

Moeder leest de cijfers hardop.

„Psalmversje opzeggen: 10. Rekenen: 7. Taal: 8. Schrijven: 6. Dat is een mooi rapport, jongen,” zegt ze dan blij. „Daar ben ik mee in mijn schik.”

En wat doet moeder nu? Ze gaat naar de kast en haalt er iets uit. „Alsjeblieft, Petertje.”

Voor Peetjes neus ligt een pakje. 't Is smal en er zit een bruin papier om.

„Omdat je zo goed je best hebt gedaan,” zegt moeder vrolijk. Peet heeft een kleur gekregen van blijdschap.

„Hoi, een verfdoo,” roept hij verheugd. „En twee penselen. Een dikke en een dunne. Fijn, mam. Dank u wel, mam.”

En nu wordt het zó gezellig.

Moeder schenkt thee in en Peet mag er twee koekjes bij nemen. Ik ga fijn verven in de vakantie, neemt hij zich voor. Er zijn nog wel tien lege bladen in mijn schetsboek.

Nu vindt hij het ook niet meer zo erg dat Woutje er niet zal zijn om mee te spelen.

Poes springt uit haar mandje. Ze rekt zich uit en klimt handig op Peetjes schoot.

Peetje aait het zwarte velletje. „Zo, ouwe jongen,” zegt hij vriendelijk. „Heb je zin in een koekje?”
Spurr, spurr, spint Poetie tevreden.
Bijna de helft van zijn koekjes geeft Peet aan zijn poesje.
„Je bent lief, hoor. Je bent braaf,” zegt hij in het roze oortje van poes.

Peet heeft geen broertjes of zusjes. Dat is jammer. Nu is Poetie zo'n beetje een speelkameraadje van hem.

„Er is wortelloof in de keuken, Peet,” zegt moeder als het kopje leeg is en de koekjes op zijn.

Peet holt naar de keuken.

Wortelloof! Daar houdt zijn konijntje zoveel van.

Miauw, zegt Poetie beledigd. Laat je me nu alweer in de steek, baasje?

Met het mandje vol loof draaft Peetje door de tuin. In de schuur staat een hok. 't Is groen geschilderd en met witte letters staat er een naam op. P-i-e-t. Zo heet het konijn van Peetje. 't Is een prachtig diertje. Zijn velletje is wit, maar de oren zijn zwart. En ook om zijn ogen is het vel zwart. Het kopje is kort en breed. Piet is een raskonijntje. 't Is een Hollander.

Als de deur van de schuur opengaat, zit Piet rechtop in zijn hok. Zijn neusje gaat snuffelend heen en weer.

Ben je daar eindelijk, baasje? Ik heb honger.

„Stil maar,” zegt Peetje. „Hier heb ik een heerlijk maaltje voor je.”

Genietend kijkt hij hoe zijn konijntje zit te smullen.

Maar ineens loopt hij hard weg. Hij hoort wat. Het tuinhokje klapt open. Dat is vader natuurlijk. En vader moet zijn rapport ook zien.

3. Vader plaagt een beetje

„Zo,” zegt vader vrolijk. „Je hebt weer eens vakantie, zie ik.” Hij wijst naar het rapport.

Peetje gaat dicht bij zijn vader staan.

„Ja, vader. Tot vijf januari.”

„Niet langer?“ plaagt vader. Hij zet zijn leesbril op en bekijkt aandachtig Peetjes rapport.

„Mooi.“ Vader knikt tevreden. „Ga zo door, Peet. Misschien word je dan nog wel eens professor.“

„Ik word liever busconductor,” verklaart Peet.

„Dat is ook een nuttig beroep,” vindt vader.

Petertje kijkt nu naar vaders handen. Altijd krijgt hij iets voor zijn rapport. Altijd krijgt hij . . . een gulden.

Vader ziet hem kijken. Hij pakt zijn portemonnee.

„Tjonge, Peet,” zegt hij. „Dat tref je niet vandaag. Er zit nog maar één kwartje in mijn portemonnee.“

Vader houdt het kwartje omhoog. Hij kijkt Peetje aan en Peet kijkt naar het geldstukje. Een kwartje, denkt hij teleurgesteld. Een kwartje . . .

Vader grabbelt nog eens in zijn beurs.

„Er zit echt niets meer in, jongen.” Hij trekt een ongelukkig gezicht, alsof hij het vreselijk vindt dat er geen geld meer in zijn portemonnee is.

„Het geeft niet, vader,” zegt Peetje groot. „Voor een kwartje kan ik ook nog best iets kopen.“

Nu beginnen vaders ogen te glinsteren. Hij zet Peet op zijn knie. Lachend zegt hij:

„Ik plaag je maar een beetje. Alsjeblieft, hier is de gulden. Omdat je zo flink je best hebt gedaan op school.“

Nu heeft Peet een blinkende gulden in zijn hand.

Blij zegt hij:

„Dank u wel, vader. Dank u wel.“

Moeder moet de gulden ook zien. Ze lacht en ze zegt vrolijk:

„Je vakantie begint al goed, Peet.“

Ja, dat vindt Peetje ook.

Een verfdoo. En een gulden. En morgen komt Woutje . . .

Vrolijk gaat hij met zijn poesje spelen. Als poes er genoeg van heeft en weer in haar mandje kruipt, gaat Peetje zitten lezen. Maar telkens moet hij aan de gulden denken, de gulden van vader. Hij heeft hem in zijn gelddoojsje gedaan. Wat zal ik er

voor kopen? soest Peetje. Een dinky toy? Nee, ik heb er al zoveel. Een bal dan? Nee, ook niet. Morgen ga ik naar de grote winkel in de drukke straat, besluit hij. En daar ga ik iets leuks kopen. Dan kijkt Peetje weer in zijn boek.

4. In bed

Het is avond en Peetje ligt in bed. Moeder heeft de gordijnen dichtgetrokken.

„Mam,” klinkt Peetjes stem. „Woutje gaat naar zijn opa in Amsterdam. Waar woont mijn opa, mam?”

Moeders ogen kijken plotseling wat bedroefd. Ze gaat op de rand van Peetjes bed zitten.

„Jij hebt geen opa meer, Peet,” zegt ze. „Jij hebt alleen nog maar een oma.”

„O.” Peetje steekt zijn lip vooruit. Dat doet hij altijd als hij nadenkt.

„Jaapje heeft twee opa's. Woutje heeft er één. Heb ik helemaal geen opa? Heb ik nooit een opa gehad?”

Moeder glimlacht even.

„Mijn vader was jouw opa. Maar mijn vader is drie jaar geleden gestorven. „Toen jij nog klein was, heb je vaak op zijn knie gezeten. Dat weet je natuurlijk niet meer.”

Nee, daar kan Peet zich niets van herinneren.

„En vaders vader, je andere opa dus, is gestorven toen jij er nog niet was. En vaders moeder ook. Vader was vroeg wees.”

„Wees?” Peetje trekt zijn wenkbrauwen op.

„Wat is wees?”

„Een wees is iemand die geen ouders meer heeft.”

„O.” Peetje is een poosje stil.

„Waar zijn mijn opa's nu?" wil hij weten.

„In de hemel," zegt moeder. „Ieder kind van God gaat later naar de hemel, Peet. Je beide opa's zijn er. En oma ook. Ze zong er zo vaak van."

„Ik ken een versje," zegt Peetje. „Op school geleerd. Luistert u, mam?"

Moeder knikt van ja.

En Peetje zegt het op.

„Jezus mint mij.

'k Ben zo blij.

Want dat zegt
de bijbel mij.

'k Weet dat ik
zijn kind mag zijn.
Ook al ben ik
zwak en klein."

Moeder vindt het een mooi versje. Ze geeft Peet een kus.

„Ga nu maar gauw slapen, Peetje-baas. Morgen mag je wat later opstaan, hoor."

„Nee," zegt Peetje beslist.

„Niet?" Moeder kijkt verwonderd.

„Nee, mam. Woutje komt spelen. Hij komt al heel vroeg, misschien wel" . . . Peetje moet even gapen . . . „misschien wel om zeven uur."

„Maar dan is het nog pikdonker," lacht moeder.

Als ze Peetjes slaapogen ziet, knipt ze maar gauw het licht uit.

„Welterusten, jongen," zegt ze zacht.

Er komt geen antwoord meer. Peetje slaapt al.

5. Van Peet en Woutje

De volgende morgen stapt Woutje al vroeg de kamer binnen. „Ha, die Peet,” groet hij vrolijk. „Het vriest, jô. Het vriest vier graden, zegt Henk.”

Vier graden. Peetje trekt zijn wenkbrauwen op. Hij denkt: vier graden. Wat is dat nu voor pot-jes-la-tijn? Pot-jes-la-tijn, dat zegt Riek, de werkster, altijd als ze iets vreemds hoort.

„Er komt ijs,” zegt Woutje gewichtig. „Ik neem mijn schaatsen mee, want in Amsterdam kun je fijn op de grachten rijden.” „Heb jij dan schaatsen?” Peetje kijkt zijn vriendje met open mond aan.

„Natuurlijk.” Wout steekt zijn wipneus hoog in de lucht. „Van Henk. Ze zijn hem te klein. Bof ik even.”

Woutje lacht vergenoegd.

„Ik wou dat ik ook schaatsen had.”

Peetje kijkt verlangend naar de voorkamer. In de voorkamer is moeder aan het werk.

„Vraag ze aan je moeder,” raadt Woutje, en hij kijkt ook naar de voorkamer.

De tussendeuren staan open. Maar moeder hoort zeker niets. Ze neemt ijverig stof af. En ze zingt intussen zacht een liedje. Een kerstliedje.

Dan kijken de vriendjes elkaar eens aan.

„Je moeder hoort niks,” zegt Woutje. „Laten we maar gaan spelen.”

„Wat gaan we spelen? Treintje?” stelt Peet voor.

Woutje kijkt in het rond. Is de grote trein van Peet al in de kamer? Peetje heeft een prachtige trein. Hij heeft ook rails en wissels, seinpalen en seinhuisjes. Zelfs een station met een chef en een kruier. Machtig, vindt Woutje.

Peet vraagt aan moeder of hij de trein uit de speelgoedkast mag halen. Die kast staat op zijn kamer.

Moeder vindt het best.

Even later liggen de beide vriendjes op de grond. Moeder heeft de tafel aan de kant gezet. Nu is er ruimte genoeg. De stukjes rail worden aan elkaar gezet. Dat is een secuur werkje, want stel je voor dat de trein uit de rails vliegt. Wat een ongelukken zouden er dan gebeuren!

Poetie komt ook eens kijken. Nieuwsgierig kruipt ze tussen Peet en Woutje in.

„Jij bent straks passagier,” lacht Woutje. „Je mag mee naar Amsterdam, en je hoeft niks te betalen. Fijn, hè?”

Mauw, zegt Poetie. Dat betekent: Helemaal niet fijn. Ik wil niet eens in de trein.

Ze springt weer in haar mandje. Zo nu en dan gluurt ze eens naar de beide jongens. Maar Peet en Wout denken niet meer aan poes. Ze hebben het veel te druk. En dan, juist als ze zo heerlijk aan het spelen zijn, rinkelt de telefoon. Moeder neemt de hoorn van de haak. Ze praat even. Als ze de hoorn heeft neergelegd, zegt ze: „Woutje, je moet dadelijk naar huis gaan. Je grootvader is er. Met de auto. Hij wil je nu meenemen.”

„Machtig,” roept Woutje. Zijn gezicht glundert. „Dag mevrouw. Dag Peet,” groet hij haastig. Hij holt de gang in. Bijna vergeet hij zijn jas. Gelukkig, Riek ziet het nog net.

Teleurgesteld blijft Peetje achter.

„Kijk niet zo sip, Peetje-baas. Berg je trein maar weer op en help me dan eens,” zegt moeder.

„Waarmee?” vraagt Peetje.

Onwillig pakt hij alles weer in de grote doos. Ik vind die opa een echte naarling, denkt hij boos. Ik wou dat hij maar in Amsterdam gebleven was.

„Waarmee?” Moeder lacht even.

„Kom maar in de keuken, dan zul je eens zien waarmee je me helpen mag.”

Peet kijkt toch een beetje nieuwsgierig de keuken rond. En wat ziet hij dan?

Op het tafeltje liggen aardappels. De schil zit er nog om. Maar je kunt goed zien dat die schil schoongemaakt is. En naast die

aardappels . . . nee maar, dat vindt Peetje vreemd . . . naast die aardappels liggen twee pakken met witte kaarsen. En er ligt ook rood papier en prachtig rood lint.

6. Peetje kent al een vak

„Wat moet ik doen?” Petertje kijkt nieuwsgierig zijn moeder aan.

„We gaan kandelaars maken. Kijk, zó.”

Met een mes maakt moeder een opening in één van de aardappels. In die opening zet ze een kaars.

Peet vindt het maar raar. Een kaars in een aardappel. Dat hoort niet. Wat doet moeder nu? Ze knipt een stuk af van het rode papier. Dat wikkelt ze om de aardappel. Van het glanzende lint maakt ze een prachtige strik. Nu kan het papier niet van de aardappels afglijden.

Een beetje trots houdt moeder de kaarsenhouder in haar hand.

„Mooi?” vraagt ze.

„Prachtig, mam. Mag ik ook eens?”

Peet heeft het mesje al in zijn hand. Hij zoekt een grote aardappel uit. Juist. Die kanjer moet hij hebben.

„Snijd je niet,” waarschuwt moeder.

„Ik pas wel op,” zegt Peetje wijs.

„De eerste die je maakt, is voor je zelf. Die mag in jouw kamertje staan.”

„En de andere?” wil Peetje weten.

„Meneer Beers krijgt er een paar. En ook het zieke meisje dat in het huisje aan de Enkweg woont.”

„Daar woont Marleentje,” knikt Peet.

„Juist, Marleentje kan niet naar de kerk met de kerstdagen en

evenmin naar het feest van de zondagsschool. Maak jij maar extra mooie voor haar," raadt moeder.

Peet zegt niets, maar hij werkt des te harder.

Als vader in de keuken komt, kijkt hij met grote ogen naar de kandelaars.

„Tjonge, tjonge," roept hij uit, „jij hoeft geen vak meer te leren, Peet. Je kent al een vak. Je moet maar kaarsenhoudermaker worden."

Ha-ha. Peet schatert het uit. Kaar-sen-hou-der-ma-ker. Wat een raar, lang woord is dat!

Vader aait hem over zijn blonde bol. Even raakt daarbij zijn hand Peetjes warme wang.

„Brr, vader, koud," rilt Peetje.

„Het vriest buiten. En flink ook," vertelt vader.

„Vier graden," zegt Peetje.

„Hoe weet jij dat?"

„Van Woutje. En die weet het weer van Henk."

„Als het zo door blijft vriezen, komen we voor kerst nog op de schaats," merkt vader op.

Peet laat plotseling zijn kaarsen in de steek. Hij loopt vader na, die naar de kamer gaat.

„Vader, mag ik . . . krijg ik . . ." hakkelt hij en hij trekt aan de mouw van vaders jasje. „Woutje heeft schaatsen en . . . en . . . krijg ik ook schaatsen? Ik wil . . . ik wil zo vreselijk graag rijden, vader."

Smekend kijkt hij naar het gezicht hoog boven hem.

In de kamerdeur staat moeder. „Komen jullie aan tafel? Peet, roep jij Riek even. Ze is in jouw kamertje bezig."

Peet holt de trap op. Even later staat hij bij vaders stoel.

„Ja, vader?" vleit hij. „Krijg ik ze?"

„We praten er nog wel eens over," zegt vader rustig.

En daar moet Peetje het voorlopig mee doen.

7. Peet doet dom

Nu is het stil in huis. Het is middag. Vader is weer naar zijn kantoor gegaan. Moeder rust even. Riek, de werkster, is weg. En Peetje zit in de keuken en maakt kandelaars.

Hij kan het al heel goed. Alleen het maken van een strik vindt hij vreselijk moeilijk.

„Meisjeswerk,” bromt hij. „Niks waard.”

Maar . . . wil het papier niet van de aardappels afglijden, dan móet er wel zo'n lintje om.

Peetje zucht zo nu en dan hardop. Toch vindt hij het een leuk werk. Maar als er vijftien kandelaars op de keukentafel staan, heeft hij er genoeg van.

Hij neemt een paar worteltjes uit de groente-emmer en loopt er op een drafje mee de tuin door.

„Alsjeblieft, Piet, voor jou.”

't Konijntje knabbelt gretig de worteltjes op. Dan rent Peetje terug naar de warme keuken. Brr, wat is het koud buiten. 't Vriest nu misschien wel acht graden, denkt Peetje. Er is vast gauw ijs. Had ik maar schaatsen of geld om ze te kopen. Peetje trekt een pruillip. Hij heeft pas één gulden, de gulden van vader, voor zijn rapport. Meer geld bezit hij niet. Zijn spaarpot is helemaal leeg. Er zit geen cent meer in.

Verleden week is vader jarig geweest en Peetje heeft hem een grote doos sigaren gegeven.

Eén gulden . . . Voor één gulden kun je geen schaatsen kopen. Natuurlijk niet, dàt weet Peter ook wel. Treurig kijkt hij de keuken rond. En dan, ineens . . .

Hé . . . wat doet die Peetje nu? Hij grijpt haastig het broodmandje. En in dat mandje doet hij de kaarsenhouders. Alle vijftien. Zijn ogen glinsteren. Hij knikt. Dat doe ik, denkt hij. Ja, dat doe ik. Ik ga die kandelaars verkópen, ik krijg er vast veel geld voor. En voor dat geld ga ik schaatsen kopen. Van die hele mooie, met leren riemen.

Peet rukt zijn jasje van de kapstok. Zacht opent hij de voordeur en nog zachter trekt hij hem dicht.

Met de mand vol rode kandelaars loopt hij de tuin door.

Even staat hij bij het hekje stil. Aan wie zal hij er eerst een paar verkopen? Aan meneer Wiersma? Ja, die woont vlak naast Peetje. Die neemt er vast een stuk of wat. Misschien koopt hij ze wel allemaal, hoopt Peetje als hij op de stoep staat van de burenen. Peet trekt aan de bel. Tjonge, wat maakt zo'n trekbel veel lawaai! Bij Peetjes deur is een drukbel. Die geeft een heel ander, veel zachter geluid.

De deur blijft dicht. Peetje wacht een poosje. Dan trekt hij nog eens.

Ting-ting. Tingeling, klinkt het.

Nu horen ze me wel, denkt Peetje.

Maar de deur blijft gesloten. En dan begrijpt hij dat meneer Wiersma niet thuis is.

Teleurgesteld loopt hij de tuin uit. Hij belt bij het volgende huis aan. Daar woont een oude dame, die niet goed meer zien kan.

„Wat wil je, jongetje?” vraagt ze.

„Wilt u . . . hebt u . . . kandelaars nodig?” vraagt Peetje verlegen.

Het oude dametje is ook een beetje doof.

„Babellaars?” vraagt ze verwonderd.

„Kandelaars,” zegt Peetje een beetje harder.

„Knabellaars?” vraagt het mevrouwtje. „Wat bedoel je? En wat zijn dat voor dingen in je mandje?” Nieuwsgierig buigt ze zich voorover. „O,” lacht ze dan. „Nu zie ik het. Jij verkoopt kandelaars. Heb je die zelf gemaakt?”

Peet knikt trots.

„Wat kosten ze?” vraagt het dametje.

Ja, dat weet Peetje niet. Hij kijkt het mevrouwtje verlegen aan. Wat moet hij vragen? Een kwartje per stuk? Of meer?

„Je geeft het geld zeker aan een vereniging, voor een kerstfeestviering,” meent mevrouw Krans.

Dat begrijpt Peetje niet. Hij geeft geen antwoord.

„Nu, ik neem er drie. Hier heb je een gulden. Niet verliezen, hoor. Dag jongen.”

De deur gaat dicht. Peet steekt de gulden diep in zijn jaszak. Een hele gulden . . . Zijn gezicht straalt. Nu heeft hij er al twee. Blij stapt hij het volgende hekje binnen. Als hij gebeld heeft, moet hij lang wachten. Eindelijk gaat de deur op een kiertje open.

„Wat moet je?” broemt een zware stem.

„Ik heb . . . wilt u wat kopen?” vraagt Petertje bedeesd.

„Aan de deur wordt niet gekocht,” klinkt het nijdig.

Boem. De deur slaat dicht.

Teleurgesteld kijkt Peet even voor zich uit. Dan maakt hij maar gauw dat hij weg komt.

„Wat een ouwe nijdas,” moppert hij.

Ouwe nijdas, dat zegt Bertus vaak. Bertus is de slagersjongen, die soms zo hard op zijn bromfiets langs komt rijden.

Nu staat Peet op de stoep van het huis met de rode luiken. In dat huis woont een heel vriendelijke dame.

Als hij gebeld heeft, gaat de deur dadelijk open. Deze mevrouw kent Petertje wel.

„Dag Peet,” groet ze vriendelijk. „Wat is er, jongen?”

„Wilt u een paar kaarsenhouders kopen?” vraagt Peet. Hij wijst naar zijn mandje.

„Wat een mooie kandelaars,” bewondert mevrouw Valk. „Heb jij die gemaakt?”

„Ja, mevrouw,” knikt Peetje trots.

„En wil je die nu verkopen?”

Peetje knikt weer. „Ja, mevrouw.”

„Weet je moeder dat? Mag dat van je moeder?”

„Eh . . . ik weet niet, mevrouw.”

„Zou je dat dan eerst maar niet even gaan vragen?” stelt mevrouw Valk voor. „Ik weet niet of je moeder dit wel goed vindt.”

Peet kijkt een beetje verlegen. Ja, dat weet hij eigenlijk ook niet.

„Loop maar vlug naar huis, Peet. Eerst vragen of het mag. Dag hoor.”

„Dag mevrouw.”

Peet sloft de tuin uit. Aan moeder gaan vragen of het mag? Nee hoor, dat doet hij niet.

En o, wat is die Peet nu dom. In plaats van linksom te gaan naar zijn huis, gaat hij rechtsom, de laan uit. En op een drafje loopt hij een vréemde laan in.

Hij gaat de kandelaars aan vréemde mensen verkopen. Domme Peetje.

8. Loesje

Peet moet een drukke weg oversteken. Gelukkig is er een zebra-pad. Peet weet dat hij er veilig over kan lopen als het licht op groen staat. En ja hoor, het licht is groen. Er komt een auto hard aan rijden, maar die moet nu stoppen. En Peet steekt rustig over. Hij is nu ver van huis. Bij veel mensen heeft hij aangebeld, maar niemand had een mooie kandelaar nodig. Peetje begrijpt er niets van. Hij is moe en ook koud geworden. Zijn handen zijn verkleumd en helemaal rood. Zijn wangen zijn wit en zijn neus ziet paars.

Ik ga maar weer naar huis, denkt hij, en sloft door de laan. Met een lang gezicht kijkt hij in zijn mandje. Een paar kaarsen zijn uit de houders gevallen. Een strik is losgegaan.

„Ik vind er niks meer aan,” moppert hij.

En dan ineens ziet hij iets. Voor een breed raam staat een kerstboom. Er hangen flonkerende, zilveren ballen aan de takken en in de top glinstert een witte piek. Maar . . . Peetje kijkt eens goed . . . er zijn geen kaarsen in de boom.

Ha, denkt hij blij. Hier kan ik wèl kaarsen verkopen. Vast wel. Hij klapt het tuinhekje open.

Ring-ring. Ringeling, doet de bel.

Peetje schrikt een beetje van het harde geluid.

De deur gaat langzaam open. Een meisje kijkt om het hoekje. Ze heeft een blond paardestaartje. Zwijgend kijkt ze naar de vreemde jongen op de stoep.

„Moet je . . . eh . . . wil je kaarsen kopen?” Peet wijst naar zijn mandje. „Voor de kerstboom.”

„Ja, voor de kerstboom,” juicht het meisje. „Zijn die allemaal van jou?” Nieuwsgierig kijkt ze in de mand.

Peet knikt trots van ja. „’t Zijn kaarsenhouders. ’k Heb ze zelf gemaakt.”

„Mag ik ze hebben?” vleit Loesje.

„Je mag ze kópen. Voor twee gulden . . . allemaal.”

„’k Ga mijn spaarpot halen.”

Loesje holt de gang in. Peet gaat op de mat zitten. Oef, wat is hij moe.

Het meisje is alweer terug. „’k Kan hem nergens vinden,” klaagt ze.

„Zoek nog eens,” raadt Peetje.

„Help je me dan? Ja? Kom maar mee in de kamer. ’t Mag best.”

Ze trekt Peet aan zijn mouw. In de kamer is het heerlijk warm. Door de glazen deuren zie je in een ander vertrek. Daar staat de grote kerstboom. Samen zoeken ze in de kast. Daar staat van alles in, maar Loesjes spaarpot niet.

Zijn er nog meer kasten in de kamer? Zoekend kijkt Petertje in het rond. En dan ineens . . . o . . . hij ziet wat. Hij ziet iets moois. Met één sprong is hij bij dat mooie, groene ding.

„Hoi,” roept hij dan verrukt. „Een aquarium. Is dat van jou?”

Loesje lacht. „Ha-ha. Natuurlijk niet. Dat is van pappie. Ik vind vissen naar. Ik houd niet van vissen. Ik houd van poppen.” Peet staat met zijn neus op het aquarium. Er zwemmen mooie visjes in.

Twee maanvissen telt hij. Woutje heeft er maar één. En vier

blauwe juffertjes. Nee . . . vijf. O . . . En wel drie zeepaardjes. En nu ziet hij nog iets. Een vreemde vis zwemt heen en weer. Hij heeft een groene kleur en hier en daar rode vlekjes.

„Hoe heet die?” Peetje wijst naar het visje.

„Welke?” vraagt Loesje.

„Die met die gekke kop.”

„Weet ik niet.” Loesje haalt haar schouders op.

„Jij weet ook niet veel,” bromt Peetje. „Je weet niet waar je spaarpot is. Je weet niet hoe die vis heet . . .”

„En ik weet niet wat jij hier doet,” klinkt plotseling een zware stem achter hem.

Peetje kijkt verschrikt achterom. Hij ziet een heer met een zwarte baard.

„Pappie,” juicht Loesje. Ze springt op haar vader toe. „Pappie, geef es gauw mijn spaarpot.”

9. Peetje verkoopt niets

„Waarom wil jij die kaarsenhouders aan ons verkopen?”

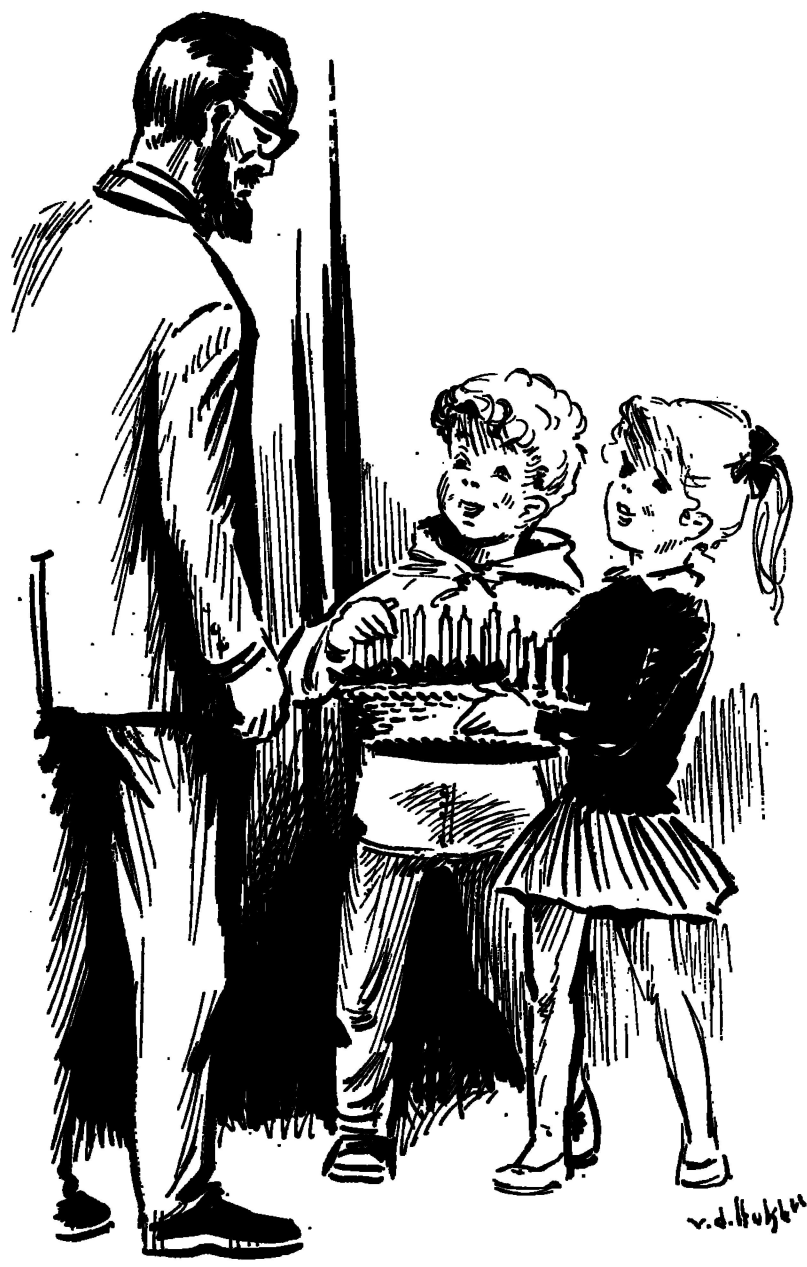
Meneer Horst kijkt van Peet naar de mand en van de mand naar Peet.

„Uw kerstboom brandt niet,” antwoordt Peetje verlegen.

„Hum.” Loesjes vader trekt eens aan zijn baard. „Hum. Je bent een slimme koopman. Je hebt goed uit je ogen gekeken. Onze boom heeft inderdaad nog geen kaarsen. Maar . . . we kopen elektrische, we kunnen die van jou niet gebruiken. Hoe kom je aan die kandelaars?”

„Zelf gemaakt.” Peet kijkt trots naar zijn mand.

„Weet je moeder wel dat je koopman geworden bent?” vraagt meneer Horst na een poosje.

v.d. Hugen

Peetje schudt zwijgend zijn hoofd.

„Dus jij hebt die dingen zelf gemaakt?”

„Ja, meneer.”

„Voor wie?”

„Voor . . . eh . . . meneer Beers en voor een ziek meisje,” zegt Peetje. Hij heeft een kleur als vuur. Wat een nare vader heeft die Loesje. Ik wou dat ik weg was, denkt hij.

„Zo. Je hebt ze dus niet gemaakt om ze te verkopen?”

Nee, daarvoor heeft Peet de kandelaars niet gemaakt.

„Waarom verkoop je ze dan toch?”

Loesjes vader trekt zijn zware wenkbrauwen op.

„Omdat . . . ik . . . ikke . . .” En dan vertelt Peet maar alles. Van de gulden voor zijn rapport. Van de gulden van het oude dametje. En dat hij zo graag een paar schaatsen wil hebben.

Het blijft een poos stil in de kamer.

„Waar woon je?” vraagt meneer Horst eindelijk.

Peetje noemt de naam van zijn laan.

„Dan ben je ook een eind van huis afgedwaald,” bromt meneer Horst. „Wat zal je moeder ongerust zijn. Hebben jullie telefoon thuis?”

„Ja, meneer,” zegt Peetje zacht en verschrikt. Hij heeft helemaal niet aan zijn moeder gedacht.

Meneer Horst pakt de telefoon. Hij draait het nummer van Peetjes huis. Maar Peetjes moeder is zeker niet thuis, want het blijft stil in de kamer. Je hoort alleen maar toet-toet-toet-toet.

Meneer Horst legt de hoorn weer op de haak. Hij kijkt Peetje eens aan. Dan ziet hij naar buiten. 't Is bijna donker en de lan-taarns branden al.

„Ik zal je maar even thuis brengen, koopman. Met de auto. Want anders belt je moeder de politie nog op . . .”

„Mag ik mee?” vraagt Loesje gauw.

Dat mag.

„En die vis,” . . . meneer Horst loopt naar het aquarium . . . „die groene heet . . . groene zwijnsvis.”

„Groene zwijnsvis,” herhaalt Peet vol ontzag.

„En die blauwe met die gele stekel op zijn staart, dat is de blauwe doktersvis.”

Peetje moet even lachen. Wat een gekke naam voor een vis. „Kijk,” wijst meneer Horst, „die stekel lijkt veel op iets wat een dokter vaak gebruikt. Zo'n ding heet een lancet. En daarom wordt deze vis doktersvis genoemd.”

Peetje vindt meneer Horst verschrikkelijk knap.

„Heb jij een aquarium?”

„Nee, meneer. Ik niet. Maar Woutje wel. Woutje is mijn vriendje. Ik heb wel een poesje. En een konijn, een raskonijn. Een Hollander.”

„Zo, dat is niet mis,” lacht meneer Horst. „Daar moet je goed voor zorgen.”

Ja, dat weet Peetje ook wel.

Meneer Horst haalt de rode auto uit de garage. Peet en Loesje stappen in. Ze kunnen best alle drie voorin zitten.

Rrrrt . . . de auto draait de tuin uit, de laan door. Even later rijdt hij al door de drukke winkelstraat. Peetje kijkt met grote ogen. Leuk vindt hij de verlichte winkels.

Maar als ze door zijn laan rijden, begint zijn hart te bonzen. Want wat zal moeder er wel van zeggen dat hij zó lang weggebleven is? En vader? Vader is ook vast al thuis.

10. Moeder en vader

Peetjes moeder drinkt een kopje thee. Het is stil in huis. Poes slaapt, en Peetje is er niet. Hij speelt zeker bij zijn vriendjes, denkt moeder.

Ineens rinkelt de telefoon. 't Is mevrouw Valk die opbelt. De vriendelijke mevrouw uit het huis met de rode luiken.

„Wat zegt u?” vraagt moeder verbaasd. „Is mijn zoontje met kandelaars bij u aan de deur geweest?”

Mevrouw Valk vertelt nog veel meer. En moeder luistert, hoe langer hoe verbaasder.

„Dank u wel voor uw telefoontje,” zegt ze eindelijk.

Verwonderd loopt ze naar de keuken. Ja hoor, het tafeltje is leeg en het broodmandje staat niet meer op het aanrecht.

„Zo'n kwajongen,” mompelt ze boos. „Zo'n deugniet, om de kandelaars voor meneer Beers en de zieke Marleentje te gaan verkopen. Hoe komt hij erbij. Maar ik zal hem gauw ophalen.”

Moeder trekt haastig haar dikke wintermantel aan. Ze zet een wollen muts op en trekt die over haar oren. Ze loopt bijna op een drafje als ze buiten is.

Er zijn maar weinig mensen op straat. Nergens is een jongetje te bekennen met een mandje aan zijn arm.

Als moeder door heel veel lanen gelopen is, wordt ze ongerust. Waar is Petertje toch naar toe gegaan? denkt ze bang. Zou hij verdwaald zijn? Bij een kruispunt staat ze even stil. Wat zal ze doen? En dan opeens kijkt ze een beetje blij. Petertje is natuurlijk al thuis. Het is immers bijna donker. Misschien staat hij al op de stoep. Ze zal maar gauw naar huis teruggaan.

Maar als moeder thuiskomt, staat er geen jongetje op de stoep. Ongerst loopt ze naar de kamer. Ze steekt het licht aan. En dan . . .

Buiten bromt iets. Een auto stopt vlak voor het huis. Moeder staat al in de tuin. Eerst stapt er een vreemde heer uit. Hij heeft een zwarte baard. Dan een vreemd meisje met een klein paardestaartje. En dan . . . Petertje.

„O Peet,” roept moeder. „Waar ben je toch geweest?”

In de drukke winkelstraat loopt een heer, met zijn fiets aan de hand. Hij kijkt naar de winkels. Naar links en naar rechts.

Opeens blijft hij stilstaan voor een etalage. Zijn ogen gaan zoekend rond. Daar ziet hij iets.

Juist, knikt Peetjes vader tevreden, die zijn goed. Dat paar, daar in de hoek. Dáár kun je vlug op vooruitkomen. Vader gaat de winkel binnen.

Als hij na een poosje weer buiten komt, draagt hij een groot pak onder zijn arm. Met een blij gezicht fietst hij dan naar huis. Een grote, rode auto rijdt hem hard voorbij. Nou, nou, een beetje minder hard kan ook wel, vindt hij. Wat heeft die meneer een haast!

Als hij vlak bij zijn huis is, komt dezelfde auto er weer aan.

„Daar is de hardrijder opnieuw,” mompelt vader. Hij kijkt de auto na, die juist de hoek omgaat. „Pas maar op en maak geen ongelukken. U gaat harder dan vijftig kilometer, meneer. Laat de politie het niet zien, want dan komt u op de bon. En dat kost u geld,” zegt hij bij zich zelf.

11. Aan tafel

Nu weten de vader en moeder van Peetje alles. Vader kijkt boos en Peetje krijgt een flink standje. Hij luistert er met een ongelukkig gezicht naar.

Moeder schudt haar hoofd.

„Hoe kon je zo iets doen?” zegt ze verwijtend. „We hadden afgesproken dat meneer Beers en het zieke Marleentje er een paar zouden krijgen. En de andere waren voor ons zelf.”

„De politie had je wel kunnen oppakken,” zegt vader bars. „Dan was je nog op het politiebureau terechtgekomen.”

„Die gulden van de oude dame moet je terugbrengen,” beslist moeder. „Morgen.”

Peetje buigt zijn hoofd hoe langer hoe dieper.

Dan gaan ze eten. Peetje heeft geen trek. Hij speelt wat met zijn vork. Hoe kun je ook eten als je vader en moeder boos op je zijn? Nee, dat kan niet. Dan smaakt zelfs het allerlekkerste eten niet.

Peet kijkt schuw de tafel rond.

Vader ziet die bange ogen en even legt hij zijn mes en vork neer.

„Kijk me eens aan, Peet.”

Petertje slaat zijn ogen op.

„Zo iets doe je nu nooit weer,” zegt vader ernstig. „Als jij iets graag wilt hebben, wacht je tot je het krijgt. Afgesproken?”

„Ja, vader,” zegt Peetje zacht.

„Mooi. Ik houd je aan je woord.”

Vader neemt zijn mes en vork weer op. Moeder knikt Peet vriendelijk toe en dan slaakt Petertje een diepe zucht van opluchting. Het nare gevoel in zijn maag is plotseling weg. Vader en moeder zijn niet meer boos.

Dan ziet hij ook wat er op zijn bord ligt. Boerenkool, met een flink stuk worst. Peet is dol op worst.

Maar . . . Poetie ook.

Grr, klinkt het opeens naast Peetjes stoel. Grr. Wanneer krijg ik nu eens iets van dat lekkers, baasje? Wanneer heb je nu eindelijk eens tijd voor mij?

„Zoet maar,” zegt Petertje. Hij snijdt een stukje van de worst af.

„Dat is voor jou, hongerlap.”

Poetie klauwt naar de worst. Met haar scherpe tandjes scheurt zij het vel door. Hap, op is het.

Peet snijdt nog een stukje van zijn worst af. Hij laat het een eindje zakken.

„Toe dan, poes. Hup dan.”

Poetie grijpt naar dat lekkere. Ze wil ook wel even spelen. Ze gaat op haar rugje liggen en probeert met haar twee voorpootjes het bungelende stukje te pakken.

„Toe dan, poes,” lacht Peetje. Plagerig houdt hij het lekkere stukje een beetje hoger. Nòg een beetje. Poes neemt een sprongetje. Ze hééft het . . . Met haar roze tongetje likt ze er eens over

en snuffelt eraan. Ze kijkt ernaar, haar kopje een beetje schuin en danst er omheen met rare, malle sprongetjes. En dan . . . hap . . . weg is de worst.

Petertje eet vrolijk zijn bord leeg.

Dan gaat vader uit de bijbel lezen. Hij leest van Jozef en Maria, die hun woonplaats Na-za-reth moesten verlaten en naar Beth-le-hem gingen. Daar werd in een grot, die men gebruikte als stal, de Heiland geboren.

„De Here Jezus,” zegt Peetje, als vader de bijbel sluit.

„Ja,” knikt vader. „De Here Jezus. De zoon van God. Morgen lezen we er verder van. Nu gaan we danken.”

Als Peet later in bed ligt, kijkt hij naar het raam. Nee, niet dóór het raam, want dat kan niet. Er staan bloemen op de ruit. Ijsbloemen. Peetje vindt ze prachtig.

Hoe kan dat? soest hij. Bloemen van ijs? Die ene, die kleine, lijkt wel een roos. En die grote, dat is vast een zonnebloem.

Moeder komt de kamer binnen. Ze heeft een extra deken voor Peetje gehaald.

„Zo, nu bevries je vannacht tenminste niet. 't Is zo koud. 't Vriest acht graden. Ga maar lekker slapen, hoor. En droom niet van kaarsenhouders,” plaagt ze.

Dan knipt ze het licht uit en loopt gauw de trap af naar de warme kamer.

12. Twee boodschappen

Peetje zit alleen aan de ontbijttafel. Vader is al lang vertrokken en moeder is in de keuken bezig. Ze heeft Peet maar wat langer laten slapen vanmorgen. Poes zit op een stoel. Vlak naast

haar baasje. Ze houdt haar kopje scheef en haar groene ogen kijken begerig naar de kaaskorstjes.

„Alsjeblieft.” Poetie hapt gretig een kaaskorstje op.

„Nog één?” vraagt Peetje.

Mauw. Dat smaakt lekker, baasje.

Dan breekt Petertje een groot stuk van zijn plak kaas af.

Maar Poetie springt weg. Met een rare sprong springt ze een vlieg achterna. 't Lijkt wel alsof ze plotseling dol geworden is. Ze maakt een dikke staart, zet al haar haren op en blaast nijdig naar de dikke vlieg.

Peet zit krom van de lach.

„Ha-ha,” schatert hij. „Doe niet zo gek, poes. Kaas is toch veel lekkerder dan een vlieg.”

Poetie luistert niet naar haar baasje. Zij vindt zeker dat een vlieg beter smaakt.

„Peet,” klinkt moeders stem, „ben je klaar?”

Peetje stapt op. Hij brengt zijn bordje en beker naar de keuken. Als hij ziet dat moeder aan het afwassen is, helpt hij met drogen.

„Je bent mijn grote zoon,” zegt moeder vrolijk. „En nu moet je een boodschap doen. Gauw de gulden naar mevrouw Krans brengen. Je weet wel, het oude dametje dat naast meneer Wiersma woont.”

Peet trekt een lang gezicht. „Mag ik die niet houden?” vraagt hij.

„Nee,” zegt moeder. „Dat kan toch niet. Trek je jas aan en doe die dikke, grijze das om. 't Is vreselijk koud. 't Vriest tien graden, zei de radio.”

Peet heeft niet veel zin om de gulden terug te brengen. Maar . . . het moet van moeder.

Een poosje later staat hij weer hijgend in de keuken.

„Ik mag hem houden, mam,” roept hij blij. „Die mevrouw hoeft hem niet terug. Mag het, mam?”

Moeder schudt haar hoofd. Ze neemt hem de gulden af en stopt die in haar beursje.

„Nee, je mag hem niet voor schaatsen gebruiken. Nu mevrouw Krans de gulden niet terug wil nemen, moet je hem maar in het kerkzakje doen,” vindt ze. „Overmorgen, op eerste kerstdag.” Peetje kijkt boos. Maar hij pruttelt niet tegen. Als moeder zó kijkt, weet hij het wel.

„En nu moet je nòg een boodschap doen.”

Moeder kijkt Petertje aan, die haar vragend aanziet.

„Je moet een paar kandelaars naar Loesje brengen. Meneer Horst heeft jou gisteren thuisgebracht. Dat kostte benzine en . . . tijd. En Loesjes vader had het gisteren al zo druk, want Loesjes moeder is ziek geworden.

„Ik weet het huis niet meer,” stribbelt Peetje tegen. Hij wil niet naar die meneer toe. Hij wil liever met zijn slee gaan spelen. Op het slootje bij de melkboer.

„Je gaat met de bus tot de Oranjelaan. Als je bij die halte uitstapt, sta je voor Loesjes huis. Begrepen, Petertje?”

Peet slaakt een diepe zucht. Moeder zoekt vier mooie kandelaars uit en legt ze in een mandje. Dan brengt ze Peetje naar de bus-halte.

„Je mag terug wéér met de bus,” zegt moeder. „De halte is een eindje verderop in de laan. Zul je goed uitkijken? Niet in de verkeerde bus stappen?”

„Ik ben al groot,” bromt Peetje.

„Daar merk ik nu anders niet veel van,” zegt moeder.

Daar komt de bus al aan. Tjonge, wat heeft hij een vaart. Knarsend gaan ineens de remmen.

„Gauw instappen,” zegt de chauffeur tot Peet. „Ik bevries bijna als die deur zo lang open blijft.”

„Stopt u bij de Oranjelaan?” vraagt moeder haastig.

De chauffeur knikt. De deur gaat dicht. Peet zit al. Hij heeft een mooi plaatsje bij het raam gevonden.

Rrrt. Weg rijdt de bus. Moeder kijkt hem even na. Dan gaat ze gauw naar huis terug.

13. Petertje en Loesje

De grote, groene autobus staat knarsend stil.

„Oranjelaan,” roept de chauffeur. Hij kijkt naar het jongetje dat bij een raampje zit. Ja hoor, Peet hoort hem wel. Hij staat op en stapt vlug uit.

Boem. Dicht gaat de deur. Weg rijdt de bus. Petertje staat alleen in de stille laan. Even kijkt hij om zich heen. Daar ziet hij de kerstboom al staan; voor het brede raam. En langzaam loopt hij de tuin in.

Aarzelend drukt hij op de bel en moet dan nogal lang wachten. Maar eindelijk gaat de deur open.

Een dienstmeisje vraagt:

„Wat wil je, jongen?”

„Ik . . . eh . . .” Peet kijkt naar zijn mandje.

„Wou je iets verkopen?” vraagt het meisje. Ze lacht een beetje.

Peet wordt rood. Hij schudt zijn hoofd.

„Ze zijn voor Loesje,” zegt hij bedeesd.

„O. Kom dan maar binnen. Ga maar in de kamer. Ik zal Loesje roepen.”

Het meisje doet de kamerdeur open.

Peet stapt de drempel over en loopt dadelijk naar het aquarium toe. Ja hoor, alle vissen zijn er nog. De blauwe doktersvis en de beide maanvissen . . .

„Wat kom je doen?” vraagt een stemmetje.

Peet draait zich om. Hij wijst naar het mandje.

„Die zijn voor jou.”

„Voor mij?” vraagt Loesje blij. „Heus? Allemaal?”

Peet knikt zwiingend van ja.

„Ik hang ze aan de kerstboom. Kom je me helpen?”

„Wat een kanjer van een boom.” Peetje kijkt wat afgunstig naar die reus in de voorkamer.

„We binden ze vast,” babbelt Loesje. „Ik heb zilverdraad.”

Veel te wild neemt ze een kandelaar uit het mandje. Och, de

mooie, witte kaars rolt op de grond. Het lint glijdt eraf en het rode papier valt ook al op de grond.

„'t Is een aardappel,” zegt Loesje, hevig teleurgesteld.

„Niet,” zegt Peetje boos. „Jij bent veel te wild.” Vlug maakt hij de kaarsenhouder weer in orde. Maar hij begrijpt ineens dat ze toch niet in de boom kunnen hangen.

„Zet ze maar neer,” commandeert hij. „En steek ze pas aan op het kerstfeest. En dan moet je zingen.”

„Ja,” knikt Loesje. „Van het kerstmannetje.”

Peet trekt hoog zijn wenkbrauwen op.

„Kerstmannetje?” herhaalt hij. „Je bedoelt kerstkindje. Jij weet ook nog niet veel.”

„Kerstmannetje,” houdt Loesje vol.

Peet lacht haar uit.

„Kerstmannetjes bestaan niet,” zegt hij. „Op het kerstfeest zing je van de Here Jezus. En de Here Jezus is de Zoon van God. En . . .”

Maar Loesje luistert al niet meer.

„Ik ga spelen. Ga je mee? Sleetje rijden op de vijver in onze tuin?” vraagt ze.

En dan kan Peetje niet méér vertellen van de Here Jezus. Want Loesje draaft de gang door, de tuin in. Peet loopt haar achterna.

„Hoi, ijs.”

Loesje heeft haar slee gehaald. Om beurten mogen ze erop zitten.

„Vort paard, huup,” commandeert Peet.

Loesje trekt uit alle macht. Peetje vindt haar nu best aardig.

Als het z'n beurt weer is om te trekken, steigert hij als een echt paard. Loesje schatert het uit van pret.

„Harder, paard. Nog harder.”

Peet gaat in galop. Wild zwaait de slee achter hem aan. En Loesje geniet. Haar ogen schitteren.

„Niet zo wild,” klinkt het plotseling bij de vijver.

Peet schrikt. Hij staat dadelijk stil.

Meneer Horst komt ook op het ijs.

„Zo koopman, ben je hier alweer?”

„Ik . . .” zwijgt Peetje verlegen, „ik moest van moeder . . .”

„O pappie, ik heb kandelaars gekregen. Vier. Voor de kerstboom. Maar 't zijn aardappels.” Loesje springt op haar vader toe.

„Pas op. Val niet, meisje. 't Ijs is glad,” waarschuwt haar vader.

„En wat vertel je me nu? Aardappels voor een kerstboom?”

„'t Zijn kaarsenhouders,” zegt Peetje beledigd.

„Niet waar. 't Zijn aardappels,” knikt Loesje.

„Laat me die dingen dan maar eens zien,” zegt Loesjes vader.

Ze gaan naar binnen. Meneer Horst vindt de kandelaars mooi.

„Met de kerstdagen steken we ze aan,” belooft hij.

Peet kijkt schuin naar Loesje alsof hij zeggen wil: Zie je wel dat ze mooi zijn?

Nu lopen ze naar de keuken. Want meneer Horst gaat voor de vogeltjes zorgen. De kinderen krijgen een mandje. Er liggen kaaskorstjes in en een paar aangestoken appels. Ook vogelzaad en maïskorrels.

Zelf draagt Loesjes vader een bakje met water. Het is bedekt met fijn gaas.

„Waarom moet dat gaas erover, meneer?” vraagt Peet nieuwsgierig.

„De vogels mogen alleen hun snavels erdoor steken,” vertelt meneer Horst. „Anders gaan ze een bad nemen en dan bevriezen hun veertjes. En dan gaan de diertjes dood.”

Meneer Horst doet ook nog een schepje suiker in het water.

„Nu kan het niet zo gauw bevriezen,” zegt hij tevreden.

In de tuin staat een vogelhuisje.

Peet keert zijn mandje om op het brede plankje. Loesje strooit al het voer op de harde grond.

„Dat moet je niet doen,” waarschuwt haar vader. „Nu komen de katten erbij. En 't is hier geen voederplaats voor katten, maar voor vogels.”

De kinderen rapen gauw het voer op. Stel je voor dat er katten op af kwamen.

Als de kinderen later bij de bushalte staan, vraagt Loesje of Peetje morgen weer bij haar komt spelen.

Maar Peet heeft er weinig zin in. Het aquarium en de vijver vindt hij machtig. Maar hij spéélt liever met jongens.

„Ja?” vleit Loesje. Ze staat te trappelen van de kou. Haar neusje is vuurrood.

„Ik zal je opbellen,” belooft Peetje gewichtig. Dat zegt zijn moeder ook vaak.

De bus komt aan rijden. Loesje en Peet steken beiden een hand op.

„Dag,” roept Loesje. „Kom je morgen?”

„Dag,” groet Peetje. Als hij al met één been in de bus staat, roept hij hard: „Ik zal je opbellen, hoor.”

Dicht gaat de deur. De chauffeur lacht even. Dan rijdt de auto-bus weg.

14. Het blijft maar vriezen

De hele middag heeft Peet fijn gespeeld. Op de brede sloot bij het huis van de melkboer. Er waren veel kinderen op het ijs. Ze hadden warme jassen aan en dikke dassen om. Hun wangen waren rood, hun ogen schitterden van pret.

„Heerlijk gespeeld, mam,” zegt Peetje als hij thuiskomt. „’t IJs is wel zó dik.”

Hij houdt zijn hand een heel eind boven de keukenvloer.

Moeder lacht.

„En ’t blijft maar vriezen,” zegt ze.

„Machtig,” vindt Peetje en hij trekt zijn jasje uit.

„Mmm.” Moeder kijkt bedenkelijk.

„Niet? Vindt u het niet fijn, mam?”

„Voor óude mensen niet. Voor zieke mensen niet. En voor de vogels helemaal niet,” somt moeder op.

„Ik ga een vogelhuisje maken,” roept Peetje uit. „Màg het? Net zo één als Loesje heeft. Vindt u dat goed?”

Moeder vindt het uitstekend. Ze is altijd blij wanneer ze merkt dat Petertje veel van dieren houdt. Dieren zijn ook schepsels van God.

„Vraag maar of vader je helpen wil. Vader is morgen de hele dag vrij.”

Het tuinhekje klapt open. Peet weet wat dat betekent en vliegt al naar de voordeur.

„Vader,” roept hij, „gaat u een vogelhuisje maken? Gauw?”

„Wil jij wel eens gauw maken dat je in de kamer komt?” zegt vader. „Moet je kou vatten, domme jongen.”

Als Peet hoort dat vader morgen een vogelhuisje gaat maken en dat hij helpen mag, danst hij op één been de kamer door.

„Hoi,” roept hij vrolijk. „Nu zullen de vogels fijn kunnen smullen. Maar jij,” Peet knielt bij zijn poesje neer, „jij mag niet in de buurt van het vogelhuis komen. Goed begrepen? Geen poesen bij vogeltjes.”

Peet kijkt zijn poesje streng aan en Poetie ziet strak haar baasje aan. Plotseling geeft ze kopjes.

„Malle poes.” Peet lacht om die kopjesgeverij. „Maar je bent toch lief, hoor.”

Hij gaat alvast een snoer pinda's rijgen. Die pinda's zijn voor de mezen. Peet houdt óók van pinda's. Zijn mond beweegt net zo vlug als zijn handen.

Dan gaan ze eten. Vader leest ook weer uit de bijbel. Nu van de herders. En het zingen van de engelen.

„Vader,” vraagt Peet, als de bijbel weer in de boekenkast staat, „bestaat er een kerstmannetje?”

„Hoe kom je daar bij?” vraagt vader.

„Dat zegt Loesje.”

„Kerstfeest is Christusfeest,” zegt vader. „De Here Jezus kwam op aarde als een klein Kind. Hij kwam uit de hemel voor ons.

Wie Hem liefheeft en dient, mag Hem later ook in de hemel dienen."

„En kerstmanneljes bestaan niet," vult moeder aan. „Vraag maar of Loesje het kerstfeest bij ons mag vieren. Durf je haar wel op te bellen?"

Maar Peet heeft liever dat moeder het doet.
Hij vindt het prettig dat Loesje mag komen.

15. Wat zal Peetje blij zijn

Het is stil in de kamer. Vader leest de krant. Moeder heeft een boek voor zich liggen. En Petertje speelt met zijn dinky toys. „Overal wordt er schaatsengereden. Kijk eens jongen, wat een mooie foto er in de krant staat."

Peet bekijkt het plaatje. Een groep mensen rijdt op een ijsbaan. Ze hebben zeker veel plezier, want ze lachen zo.

Stil kijkt Peet ernaar.

Iedereen heeft schaatsen, denkt hij verdrietig. Woutje. En Henk. En ik . . . en ik . . . Hij gaat weer naar zijn dinky toys.

Vader legt de krant neer.

„Ik haal mijn schaatsen ook van zolder," zegt hij opgewekt. "k Ga morgen rijden. Misschien houdt het kanaal al. Dan maak ik een tochtje."

Moeder zegt:

„De schaatsen liggen in de grote kist bij het dakraam."

Oei, wat kijkt die Peet nu donker.

„En het vogelhuisje dan?" vraagt hij stug. „U zou toch een vogelhuisje maken?"

„Dat doen we morgenochtend." Vader lacht om die boze ogen.

En morgenmiddag ga ik rijden. Kunnen we dan heel vroeg eten?"

„Is twaalf uur vroeg genoeg?" vraagt moeder lachend.

Vader vindt het best. Hij loopt fluitend naar de zolder en komt even later met de schaatsen onder zijn arm weer in de kamer. Zorgvuldig worden ze nagezien.

Peetje kijkt omlaag met een donker gezicht. Hij merkt niet eens dat Poetie haar baasje kopjes zit te geven.

„Wat scheelt eraan?" vraagt moeder als Peet 's avonds in bed ligt. „Waarom kijk je zo boos?"

„Omdat . . . omdat ik geen schaatsen heb," moppert Petertje.

„Iedereen heeft schaatsen. Alleen ik niet . . ."

Moeder lacht. „Ik heb ze ook niet, Peet. En meneer Wiersma zal wel geen schaatsen hebben, denk ik. En mevrouw Krans heeft ze ook vast niet."

„U houdt niet van schaatsen en de anderen zijn allemaal oude mensen," bromt Peetje. „Krijg ik schaatsen, mam?" Smekend kijkt hij moeder aan. „Alvast voor mijn verjaardag? Ja, mag dat? Dan hoef ik op mijn verjaardag niets te hebben. Helemaal niets. Echt waar, mam. Mag het, mam? Doet u het? Koopt u ze morgen?" vleit hij.

Moeder schudt haar hoofd.

„Je bent pas in juni jarig, kind. En wil je dan in december al cadeautjes hebben? Dat is toch al te mal, Peetje-baas."

„Ik wil zo graag schaatsenrijden," zegt Peetje verdrietig. „Woutje rijdt natuurlijk fijn op de grachten in Amsterdam. En Henk . . ."

„Niet zeuren, Peet," vermaant moeder nu. Ze dekt hem toe. Peetje krijgt een nachtzoen.

„Misschien mag je morgen wel met vader mee. Ga nu maar gauw slapen. Welterusten, hoor."

Als moeder weer in de kamer komt, zet ze grote ogen op.

Er ligt iets moois op de tafel. Zo iets moois . . .

„O,” zegt ze. „Wat zal Peet dat fijn vinden. Wat zal hij dáár blij mee zijn.”

„Niet vertellen, hoor,” zegt vader vrolijk. „’t Is een verrassing.”

„Ik wou dat je mij ook eens zo verraste,” lacht moeder. „Wanneer krijgt hij ze?”

„Morgen,” antwoordt vader. En dan bergt hij gauw het mooie in de kast.

En nu hebben vader en moeder het plotseling druk. Vader zet de kerstboom in de voorkamer. Moeder gaat de boom versieren, met glinsterende ballen en fijne zilveren slingers. Er komen ook witte kaarsen in. Vader zet op de piano een paar van de rode kandelaars die Peetje gemaakt heeft.

„Nu hebben we met de kerstdagen veel licht,” zegt moeder.

„Dat hoort ook zo,” vindt vader. „Kerstfeest is het Christusfeest. En Christus is het Licht der wereld.”

„Ja,” zegt moeder zacht.

16. Wat een verrassingen

Peetje heeft toch maar een knappe vader.

Op een berkestam timmert hij een mooie, rechte plank. En op die plank komen vier latjes die precies even groot zijn. Daarboven maakt vader een dakje.

Peet is druk in de weer. Hij moet vader met alles helpen. Hij zoekt mooie, rechte spijkers uit. Dan moet hij een zaagje halen, dan weer een nijptang aangeven.

„Je bent een flinke hulp,” prijst vader. „Zo’n krullenjongen kan ik best gebruiken.”

Nu zoekt vader weer een paar kleine spijkertjes.

Peet ziet ze al liggen.

„Hier vader. Alstublieft.”

Tjonge, wat heeft die Peet het druk. Hij denkt niet meer aan ijs. Hij vergeet helemaal dat hij Loesje zou opbellen. Hij denkt ook niet meer aan schaatsen.

't Wordt een prachtig vogelhuisje.

Als het eindelijk klaar is, kijken vader en Peetje er heel trots naar.

Moeder komt ook in de tuin. Ze draagt een schaalje. Er liggen broodkorstjes in en stukjes spek. Ook een paar appels die rotte plekjes hebben. Peetje mag het allemaal op het plankje leggen.

Vader haalt een bakje. 't Is vol met water.

„In de winter moeten de vogels niet alleen eten, maar ook drinken,” zegt hij, en zet het bakje bij het voer.

„Er moet gaas over,” zegt Peetje wijs. „En er moet suiker in het water.”

„Je bent nog knapper dan ik,” vindt vader. „Hoe weet je dat allemaal, slimmerd?”

„Van meneer Horst. O . . .” Peet wordt rood. Hij slaat zijn hand voor zijn gezicht.

„Wat heb je?” vraagt moeder.

„Ik moet . . . ik zou Loesje nog opbellen.”

Moeder trekt haar wenkbrauwen op.

„Waarom? Ik heb gisteravond toch al opgebeld. Ze komt 's middags op het kerstfeest.”

„Ja,” hakkelt Peetje, „maar ik zou . . . ik zou bij haar gaan spelen . . . misschien.”

„Doe het dan maar gauw.” Moeder helpt Peet met het draaien.

En dan horen ze dat Loesje niet thuis is.

„Help vader nu maar weer, Peet. Loesje is uit.” Moeder heeft de hoorn alweer op de haak gelegd.

Peetje rent naar buiten.

„Nu heb ik wel een kop koffie verdiend,” vindt vader. Hij gaat voor het raam zitten en Peet gaat bij hem staan. Samen kijken ze of er vogels komen om van het voer te pikken.

En ja hoor. Als ze even gewacht hebben komen er twee mussen aan. Eén heeft een zwart vlekje op zijn borst.

Dat is de mannetjes-mus, weet Peetje. Maar mussen ziet hij zo vaak. Daar vindt hij niets aan. Zouden er geen andere vogels komen?

Ja, daar scharrelt plotseling een roodborstje. En een glanzende zwarte merel trippelt om het voederhuisje heen. Zou hij niet hoger durven komen? Zou hij bang zijn voor de mussen?

„Een merel zoekt zijn voedsel het liefst op de grond,” zegt vader. „Alleen als ze èrge honger hebben, pikken ze ook wel mee van het voedertafeltje.”

Vader heeft zijn koffie opgedronken en loopt nu naar de kast. En plotseling heeft Peet een pakje op zijn knieën liggen. Hij kijkt ernaar met grote ogen. Waar komt dat zo ineens vandaan? Is dat voor hem?

„Ja, maak maar open,” zegt vader lachend.

Vlug trekt Peetje aan de touwtjes. Maar die zitten zo vast. O, hij wordt er zenuwachtig van. Hij is ook zo ontzettend nieuwsgierig naar wat er in dat pak zit. En nu kan hij die vervelende touwtjes niet los krijgen.

Moeder komt helpen. En dan . . .

„Schaatsen,” gilt Peet. „O, vader, moeder. Schaatsen.” Hij springt op zijn vader toe. „Dank u wel. Dank u wel.” Dan vliegt hij moeder om haar hals. „Mam, nu heb ik ook schaatsen. O mam, wat ben ik blij.”

Peets ogen schitteren. Hij huppelt de kamer rond. Vader wordt er vrolijk van. Hij tilt Petertje hoog in de lucht en zet hem op zijn sterke schouders.

„Nu gaan we vanmiddag samen rijden, Peet. Jij en ik. Wat hebben we al een grote zoon, hè moeder?”

En moeders ogen lachen maar.

Als Peet weer op de grond staat en zijn schaatsen aan alle kanten heeft bewonderd, zegt moeder:

„En nu is er nog een verrassing, Peet. Ze schuift de witte glas-

gordijntjes van de tussendeuren op zij. Ze doet de deuren wijd open. En dan . . .

O . . . Peet staat stil te kijken. Zijn mond is een beetje open. Zijn ogen glanzen. „Wat mooi,” zucht hij eindelijk. „Wat een mooie boom.”

Voorzichtig gaat zijn hand langs de glinsterende ballen. Hij telt de grote, witte kaarsen. 't Zijn er veertien. Dan ziet hij ook de rode kaarsenhouders die hij zelf gemaakt heeft.

„De andere brengen we vanavond naar meneer Beers en naar Marleentje,” zegt moeder.

Peet weet nu werkelijk niet meer waar hij naar moet kijken. De boom is prachtig. Zijn schaatsen zijn mooi. En bij het vogelhuisje, valt zó veel te zien.

Hij loopt van de boom naar het raam en van het raam weer naar de boom. Zijn schaatsen houdt hij intussen stevig vast.

„Jammer dat je ook geen ogen in je rug hebt,” lacht vader. „Zou dat even gemakkelijk zijn.”

17. Op het ijs

„Links, rechts,” commandeert vader. „Nee, niet glijden. Flink je benen uitslaan. Kijk maar hoe ik het doe.”

Vader doet een paar slagen. Dan pakt hij Petertjes handen weer stevig vast.

„Links, rechts, links, rechts,” klinkt het aldoor naast hem.

Peetje doet zijn uiterste best. Zijn wangen gloeien. O, wat doen die schaatsen raar. Telkens glijdt hij uit.

„Volhouden,” zegt vader. „Hou mij maar goed vast. Daar gaat-ie weer. Links, rechts. Nee, niet slieren. Uitslaan je benen.”

„Mijn schaatsen zitten zo raar,” zucht Peetje.

„Onzin,” zegt vader. „Je schaatsen zitten best. „Vooruit maar weer.”

Als Peet na een poos erg moe is, neemt vader hem mee naar een tentje. Op de tent wappert vrolijk een vlag.

Peet krijgt een beker hete chocolademelk en vader neemt een kop erwtensoep.

„Ha, die Peet,” klinkt het opeens. Henk komt aan rijden. Met veel gekras houdt hij voor de tent stil.

„k Wist niet dat jij ook schaatsen had. Wat een mooie zijn dat.”

Peet kijkt vreselijk trots.

„Zullen we samen een baantje? Mag het, meneer?”

Vader vindt het best.

„Oppassen, hoor Henk. Peet kan het nog niet zo héél goed.”

Vader knipoogt tegen Henk en Henk knipoogt terug. Hij begrijpt er nu alles van.

En dan klinkt het weer tegen Peetje:

„Links, rechts, links, rechts. Toe jô, hang niet zo op me. Je moet rijden. Je moet je niet laten trekken. Pas op. Een scheur!”

Plof. Peet ligt op het ijs. Haastig krabbelt hij overeind. Maar gek, die nare schaatsen glijden onder hem weg. Boem, daar ligt hij alweer. En nu kan hij niet meer overeind komen.

Henk staat krom van de lach, maar hij helpt Peetje toch gauw.

Dan rijden die twee weer verder.

Peetjes benen doen pijn. Toch geeft hij het niet op. Hij doet zijn uiterste best.

Er komt een troepje jongens aan. Als ze Peetje zien krabbelen, lachen ze hardop.

„Ha-ha, wat een hardrijder,” roepen ze spottend.

Peet krijgt een kleur. Hij perst zijn lippen stijf op elkaar. Hij spant zich in om flink te rijden.

Plof. Daar ligt hij alweer op zijn broek.

„Nou, jij kunt het,” grinnikt een grote jongen. „Jij moet maar gauw aan een wedstrijd meedoen. Je wint vast een prijs.”

„Houd je mond,” bromt Henk. Vlug helpt hij Peetje opstaan.

„Vooruit Peet. Links, rechts,” commandeert hij weer. „Laat die flauwerds maar lachen. Over een poosje rijd je ze met glans voorbij.”

Van vader krijgen ze een kop chocola.

En nu gaat Peet weer met zijn vader rijden. Hij legt zijn kleine handen in de grote van vader. En of je het geloven wilt of niet, maar het gaat heus al een beetje.

„Goed zo,” zegt vader. „Je moet maar flink oefenen op de sloot

bij de melkboer. Maar we gaan nu naar huis. 't Is bijna donker." Vader maakt Peetjes schaatsen los. Dan gaan ze naar huis. Peet loopt heel raar, met stijve benen. Vader ziet het. Hij moet erom lachen.

„Geef me maar een arm,” zegt hij.

18. 't Is nu feest

Meneer Beers vindt de kaarsenhouders prachtig. En de zieke Marleentje is er toch zo blij mee.

„Ben je nu alweer wat beter, Marleentje?” vraagt Peetjes moeder.

Marleentje knikt van ja.

„Als het lente wordt, mag ik weer opstaan van de dokter,” vertelt ze blij.

Peet staat stil naar haar te kijken. Wat is Marleentje mager. En wat ziet ze bleek!

Marleentjes moeder heeft de kandelaars op een tafeltje gezet. Er staat ook een kerstboompje op. Peetjes moeder legt er een doos met chocoladekransjes onder.

„U verwent haar maar,” zegt Marleentjes moeder.

En Marleentje krijgt een kleur. Wat staat er nu veel op haar tafeltje!

„Bid je wel of je beter mag worden?” vraagt Peetjes moeder zacht aan Marleentje.

„Iedere avond,” knikt het zieke meisje.

„Dat is goed. De Here Jezus wil altijd naar ons luisteren.”

„Ik kom morgen weer,” zegt Peetje plotseling. Hij wil zo graag iets voor Marleentje doen. Hij heeft zo'n medelijden met haar.

„Mag dat, mam?”

Moeder is er blij om. En de ogen van het zieke meisje glanzen. Als Peetje, die glanzende ogen ziet, schaamt hij zich. 't Is al heel lang geleden dat hij bij Marleentje is geweest. Hij vergeet het altijd. Moeder weet dat ook wel. Als ze weer buiten zijn, zegt ze:

„Nu moet je morgen ook gáán. Marleentje ligt op je te wachten. Niet vergeten, hoor.”

„Ik ga na kerktijd,” belooft Peetje.
Dat vindt moeder heel goed.

En Peet houdt woord. 's Zondags na de kerkdienst holt hij naar het huisje op de Enkweg.

„We hebben fijn gezongen,” vertelt hij gauw. „Ere zij God. Het orgel ging zó hard. Machtig. Net of het onweerde. En dan ging het ineens zacht. Zó.” En Peetje zingt heel zacht een regel:
„Vrede op aarde.”

Een buurmeisje komt de kamer binnen. Ze heeft een blokfluit in haar hand. Nu zingt de blokfluit ook van vrede op aarde.

Alle kerstversjes die ze op school geleerd hebben, gaan ze nu zingen.

„Mogen de kaarsjes al aan?” vraagt Marleentje, als ze geen versje meer weten.

„'t Is nog helemaal licht,” lacht Peetje.

„Vanmiddag,” belooft Marleentjes moeder.

„Ik mag ze óók vanmiddag aansteken,” vertelt Peetje. En dan gaat hij gauw naar huis.

Buiten, voor het raam, roept hij nog:

„'t Is ijskoud. 't Vriest wel honderd graden.”

Marleentje schatert: „Dat kan niet. Dat kan nooit.”

Het buurmeisje roept: „Pas maar op dat je niet aan de grond vast vriest. Dan word je een ijspop. En dan moet je daar net zolang blijven staan, tot je smelt.”

„Een ijspop, ha-ha.” Peet rent naar huis terug.

's Middags maken ze een fijne wandeling, vader en Peetje. Het is

stil in het bos. Geen vogeltje zingt er. Geen mens loopt er. Alleen Petertje met zijn vader. Peet heeft rode wangen van de kou, maar hij vindt het toch fijn in het bos.

Als ze weer thuis zijn, is Loesje er al. Ze mag Peet helpen met het aansteken van de kaarsjes. Ze doet het heel voorzichtig. Nu lijkt de kamer plotseling anders. Dat komt door al die lichtjes. Lichtjes op de piano, lichtjes in de boom. Peet kan er niet genoeg naar kijken.

Moeder schenkt een kopje thee in. Ze geeft er een paar kransjes bij.

„’t Is nu feest,” zegt ze blij.

„Ja,” knikt vader. „Het feest van de geboorte van de Heiland.”

De thee is opgedronken. Vader neemt de kinderbijbel. Hij bla-dert er even in. En wat doet hij dan? Hij geeft het dikke boek aan Peetje.

„Jij mag vanmiddag de kerstgeschiedenis voorlezen. Doe het maar langzaam. En Loesje moet goed luisteren.”

Heel verlegen begint Peet te lezen. Hij vindt het zó vreemd dat vader en moeder naar hem moeten luisteren. Hij is ook bang dat hij fouten zal maken.

Maar vader zegt nog eens:

„Doe het maar langzaam-aan, jongen.”

En dan leest Peetje van de stal van Beth-le-hem, waarin het Kindeke Jezus is geboren, het Kind dat voor ons op aarde is gekomen, om onze schulden te dragen.

Loesje luistert. Met grote ogen kijkt ze haar nieuwe vriendje aan. Vader en moeder hopen dat ze goed onthouden zal wat Peetje deze middag heeft voorgelezen.

19. Sneeuw

„Er zit sneeuw in de lucht.” Vader staat voor het raam op Peetjes kamer. Het is avond. Peet heeft zijn pyjama al aan. Hij kijkt ook naar buiten.

De lucht is donker. Er is niet één ster te zien en de maan houdt zich ook al schuil.

„Sneeuw,” roept Peetje blij. Hij duikelt kopje door de kamer. „Brr,” rilt moeder. „Ook dat nog. Ik wou dat het warm water regende.”

„Warm water,” lacht Peetje, en duikelt zijn bed in.

Vader heeft het goed gezien. Als Peet de volgende morgen opstaat, geeft hij een schreeuw van blijdschap. De tuin is bedekt met een dikke, witte laag. Van het pad is niets meer te zien en het vogelhuisje heeft een witte muts op.

Peet schiet in zijn kleren.

In de huiskamer staan vader en moeder naar buiten te kijken. De zon breekt even door. Nu zijn er zo maar duizenden kristalletjes op de sneeuw. Die witte deken glinstert plotseling als zilver.

„Mooi,” zegt moeder bewonderend.

„Mooier dan warm water,” lacht vader.

Er komt een vogeltje aan vliegen. Een koolmeesje. 't Gaat ondersteboven aan het pindasnoer hangen. Zijn geel borstje glanst in het zonnelicht.

„'t Is net of het aan een schommel hangt,” lacht Peetje.

En dan is plotseling de tuin vol met vogels. Ze hebben zeker erge honger, want 't is een lawaai en een drukte bij het vogelhuisje . . . Mussen en mezen, een prachtige Vlaamse gaai en een mooi roodborstje. Ze pikken gulzig van het voedsel. Ze pikken ook in elkaars véren.

Vader schudt zijn hoofd. „Ieder vogeltje wil het grootste stukje hebben,” zegt hij. „En daarom pikken ze elkaar in de veren. Dat is niet bepaald slim van die beestjes.”

De koolmees schrikt zeker van die drukte. Met de pinda nog in zijn snavel maakt hij dat hij weg komt.

Nu strijkt er ook nog een troepje spreeuwen op het voederhuisje neer. Hun groene, gespikkelde jasjes glanzen in de zon. Ze kwetteren en schetteren van belang.

„Die schrokkers eten alles op. We moeten straks maar weer voor nieuw voer gaan zorgen, Peet. Kou is erg voor vogels. Maar nu er ook nog een dik pak sneeuw ligt, krijgen ze het helemaal moeilijk.”

Na het ontbijt helpt Peet met sneeuw ruimen. Hij werkt hard met zijn kleine schep. Hij heeft warme wanten aan voor de kou en hoge laarzen aan zijn voeten. Zo kan hij er goed tegen.

„Mag ik ook helpen?” klinkt plotseling een stem.

Peet draait zich om. 't Is Henk. Hij zet zijn slee neer.

„Er staat een bezem in de bijkeuken,” zegt vader. „Ruim jij de sneeuw bij de schuur maar weg.”

Nu wordt er een poos hard gewerkt in de tuin.

Als de sneeuw weg is bij de schuurdeur, gaat Peet zijn konijntje eten geven.

Henk staat ook bij het hok. Hij streelt Piet over zijn neus.

„Wat groot is hij al, hè?” zegt Petertje trots.

„Je moet hem naar een tentoonstelling sturen,” raadt Henk.

„Hij krijgt vast een prijs. Misschien wel de hoofdprijs.”

De hoofdprijs, denkt Peetje. Hij is er stil van.

Dan gaan ze samen pinda's rijgen. In het vogelhuisje is weer volop voer.

Er komen twee vinkjes aan vliegen. Een winterkoninkje scharrelt druk heen en weer. En aan het pindasnoer hangen drie meesjes. „'t Zijn pimpelmeesjes,” zegt Henk. „Dat kun je zien aan die blauwe kopjes.”

Maar Peetje heeft nu genoeg van vogels. Hij wil gaan sleeën. Henk vindt het best.

„We gaan naar Het Bergje,” zegt hij. „Kunnen we schik hebben, jô.”

20. Op de slee

Er zijn veel kinderen op Het Bergje. Ze hebben allemaal hun slee meegenomen.

„Ik ga op mijn buik,” zegt Henk als ze op de heuvel staan. Kijk die Henk eens fijn omlaag suizen.

Peet ziet hem na met glinsterende ogen. Zal hij het ook eens proberen?

Daar ligt hij al op zijn buik op zijn slee. Zijn neus raakt bijna de sneeuw. Hoep! daar gaat Peetje.

„Sturen met je handen,” roept Henk die hem aan ziet komen.

De slee maakt een rare slinger. Peet ligt er niet meer op, maar ernaast.

Henk loopt hard naar hem toe.

„Heb je je pijn gedaan?” vraagt hij bezorgd.

Nou . . . en of, denkt Peetje. Maar hij houdt zich groot.

„Mm,” zegt hij en hij klopt de sneeuw van zijn kleren.

„Je hebt een buil op je hoofd,” ontdekt Henk. Hij neemt een handvol sneeuw en drukt die stevig tegen Peetjes voorhoofd.

„Ziezo,” zegt hij tevreden. „Nu wordt de buil niet groter.”

Ze gaan weer sleeën. Maar Peet past nu beter op. Hij gaat weer op zijn buik, maar nu langzamer. En hij stuurt met zijn handen. 't Gaat fijn.

Ineens staat er vlak bij Het Bergje een auto. Een grote rode.

„Peetje,” roept een meisjesstem.

't Is Loesje. Ze heeft ook haar slee bij zich.

„Hallo,” groet Peetje. „Ga je mee de heuvel af? O, dag meneer.”

Meneer Horst kijkt lachend naar de kinderen. Hij is weer vrolijk, want Loesjes moeder was vanmorgen niet meer zo erg ziek.

„Kinderen,” roept hij na een poosje. „Binden jullie je sleetjes maar achter mijn auto. ”

„Wij ook? Wij ook?” roepen een heleboel stemmen.

„Allemaal,” lacht meneer Horst. „Wie heeft er een stevig touw?”

„Ik, meneer. Ik, meneer,” roepen een paar jongens.

„Ik, meneer,” roept Peetje hard.

„Bind je slee maar aan de auto, Peet. En achter die van jou de slee van Loesje,” zegt meneer Horst.

Daarachter komt Henk. En de andere kinderen maken joelend en lachend hun sleetjes vast.

Langzaam rijdt de auto de bosweg over. De lange stille lanen door. Zo fijn hebben de kinderen nog nooit gesleed. Ze glijden door de witte wereld. Ze hebben glinsterende ogen en rode wangen. De kou bijt in hun neuzen, maar dat voelen ze niet. Als de auto naar links gaat, steekt Peet gewichtig zijn linkerarm uit. Als de auto rechtsom een laan inrijdt, steekt zijn rechterarm als een vlag op zij. Wat hebben ze een pret.

En meneer Horst heeft ook plezier. In zijn spiegel ziet hij de lange sliert. Hij rijdt heel voorzichtig. Hij kijkt goed uit of er ook auto's voorbij willen gaan, maar er rijden hier geen auto's of fietsers in de sneeuw.

Alleen de grote rode met de lange sliert van sleetjes.

21. Wat is dat voor een vreemd, donker ding?

De volgende dag gaat Peet weer schaatsenrijden. Hij kan het werkelijk al een beetje.

„Links, rechts, links, rechts,” zegt hij hardop. Zijn armen zwaaien als de wieken van een molen. Maar... 't gaat. Fijn, denkt Peetje genietend.

Plof, daar ligt hij op het harde ijs. Haastig krabbelt Peet weer overeind. Links, rechts, links, rechts, gaat het weer.

De wind blaast hem in zijn gezicht. 't Is net of er fijne naalden in zijn wangen steken. Er zijn niet zo véél kinderen op de baan. Ze vinden het zeker te koud. Of misschien sleeën ze liever.

Als Peet bij het eind van de sloot gekomen is, moet hij even rusten. Hij hijgt van het rijden. Zijn benen trillen en zijn schenen doen zo'n pijn.

Maar hij houdt vol. Hij gaat terug. 't Gaat nu veel beter. De wind jaagt hem voort. Gauw is hij bij het huis van de melkboer en dan draait hij zich dadelijk weer om.

„Goed zo,” prijst Henk, die aan komt lopen. „Je rijdt al net zo goed als ik.”

Peet krijgt een kleur van plezier. Hij rijdt weer weg, zo hard hij kan.

Ziet Henk wel hoe goed hij al kan schaatsen?

Peet kijkt even om.

Au. Pardoes botst hij tegen een grote jongen aan.

„Uitkijken, aardappel,” zegt de grote jongen lachend.

„Je bent zelf een aardappel,” bromt Peetje.

Maar achterom kijken doet hij niet meer. Dat is veel te gevaarlijk.

Een poosje later heeft hij er genoeg van.

Met zijn schaatsen in zijn hand stapt hij van het ijs af, het weiland in.

De lucht is grauw en de wind jaagt over het land. Peet zet zijn kraag hoog op en trekt zijn muts diep over zijn oren.

Ik ga naar huis, besluit hij. En dan opeens ziet hij wat. Een donker plekje in die witte, wijde wereld.

Wat is dat voor een vreemd, donker ding? 't Beweegt niet.

Nieuwsgierig loopt Peetje op dat vreemde, dat zwarte, toe. Wat zou het toch zijn?

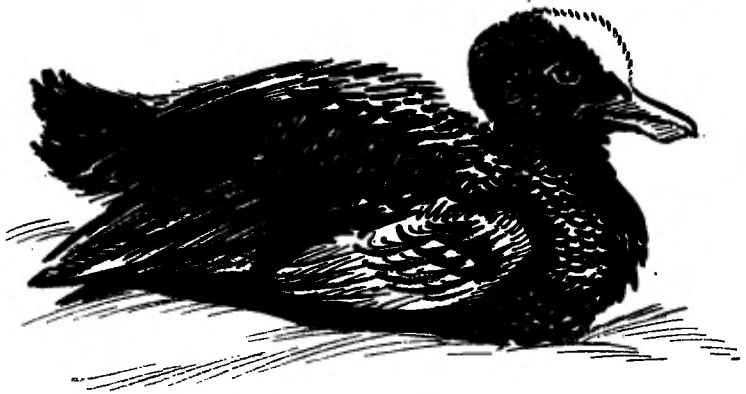
Als hij dichterbij gekomen is, ziet hij het. 't Is . . .

„Och.” Peetje knielt neer. Zo maar op de koude grond.

Een vogel zit doodstil in een kultje van sneeuw. Zijn pootjes zijn tegen zijn lijfje gedrukt. Zijn kopje heeft hij tussen de veren gestoken.

Is de vogel dood?

Heel voorzichtig raakt Peet de zwarte veren aan. Heel voorzichtig streelt hij de zachte vleugels.

—H.P.A.

En dan . . . even beweegt het diertje. Er komt een grote blijheid in Peetjes hart. De vogel lééft nog. Hij is niet dood.

Maar Peet begrijpt ook wel, dat het diertje hier niet langer kan blijven zitten. Dan bevriest het natuurlijk.

Wat moet hij doen? De vogel is groot. Peet heeft nog nooit zo'n grote vogel gezien.

Een beetje hulpeloos kijkt hij in de richting van de sloot. Er rijden een paar jongens op. Ze zien hem niet, ze kijken niet naar het weiland. Ze hebben veel te veel pret. Zal hij om hulp roepen? Ach nee, de jongens zullen hem toch niet horen.

De vogel hier stil laten zitten? Nee hoor, vast niet.

„Ik help je wel. Ik draag je naar huis, hoor.”

En wat doet Peetje nu? Voorzichtig graaft hij de sneeuw om de vogel los.

Zijn handen worden ijskoud, maar hij houdt vol. En, heel voorzichtig tilt hij het koude, zwarte beest op en neemt het in zijn armen.

22. De meerkoet

De vogel is zwaar en Peet wordt moe. 't Is nog een heel eind naar het huis van de melkboer. En het begint ook weer te sneeuwen.

Peets vingers doen pijn, maar hij houdt de vogel stevig vast. De sneeuw slaat hem in zijn gezicht, in zijn ogen. Zijn ogen worden zo nat. Maar hij kan die nare sneeuw niet wegwrijven. Hij durft het diertje niet neer te zetten, omdat hij bang is dat het dan dadelijk dood zal gaan.

Gelukkig, nu houdt het weiland op. Dat is de weg al naar het huis van de melkboer. Dat is ook de weg naar huis. De wind duwt hem nu in zijn rug. Fijn, nu is Peetje bijna thuis.

„Wat heb jij daar?” vraagt plotseling een stem.

Peet kijkt verschrikt op. Hij heeft niet gehoord dat er iemand aan kwam lopen.

O, 't is Henk.

„Laat eens kijken,” zegt Henk nieuwsgierig. „Jô, dat is een meerkoet. Hoe kom je eraan? Waar heb je die gevonden?”

„In het weiland, bij de sloot. Ik ga hem dadelijk in de kamer zetten. Bij de kachel,” praat Peetje blij.

„Dat moet je niet doen, stommerd.” Henk kijkt werkelijk geschrokken. „Je moet nooit een half bevroren vogel bij een kachel zetten. Dan gaat hij dadelijk dood.”

„O,” zegt Peet benauwd. „Dat . . . eh . . . dat wist ik niet.”

„Geef mij je schaatsen maar,” zegt Henk.

„Alsjeblieft,” zegt Peet opgelucht.

Nu hij de schaatsen niet meer om zijn hals heeft hangen, kan hij de vogel beter vasthouden.

Vlug lopen ze naar Peetjes huis.

In de keuken staat een mandje en daarin zit nu de meerkoet. Hij heeft zwarte veren en zijn snavel is zuiver wit. Boven die snavel is een witte vlek.

„Een bles heet die plek,” weet Henk. „Gekke tenen heeft hij, hè.” Peet knikt. De meerkoet heeft aan zijn poten lange tenen. Drie steken er naar voren en één naar achteren. Maar die tenen zijn niet overal even dun.

„Ze zijn gelobd,” vertelt Henk. „De zolen zijn verbreed tot zwemplaten. De meester heeft er verleden week nog over verteld.”

Peet vindt zijn grote vriend erg knap.

Moeder heeft een bakje met water neergezet. Nu sopt ze brood in warme melk en dat houdt ze de meerkoet voor.

Maar de vogel wil nog niet eten.

„Als hij het maar opeet,” weifelt Henk. „Een meerkoet houdt wel van vliegen en mugjes en kroos en zo. Maar . . . O, kijk es . . .”

De vogel beweegt zijn kopje. Gulzig drinkt hij van het water. Dan slobbert hij van het brood.

„Toe maar, jongen,” zegt Peetje genietend. „Eet je buikje maar vol. Nu gaat hij niet dood, hè mam?”

„Ik hoop van niet,” zegt moeder. „Maar hij hóórt natuurlijk in het water. Voorlopig moet hij maar in de schuur wonen.”

Met z'n drieën lopen ze de tuin door. Henk doet de schuurdeur wijd open.

„Piet, hier is een vriendje voor je,” zegt hij lachend. „Leuk hè, dat je gezelschap krijgt.”

't Konijntje springt naar de tralies en Peet houdt de meerkoet voor het hok. Piet schrikt van dat vreemde ding. Hij hupt achteruit. Hij drukt zich zo dicht mogelijk tegen de achterkant van het hok aan.

„Bangerd,” lacht Peetje. „Domme bangerd.”

De jongens zoeken een mooi plekje voor de mand.

Ze kijken nog een poosje naar de zwarte vogel met de witte snavel.

Dan gaan ze de schuur weer uit. Moeder doet de deur goed dicht.

23. Durf je dat wel?

Het hek klappt open. Vader loopt door de tuin. Hij heeft zijn fiets opgeborgen. De weg is veel te slecht met al die hard bevroren sneeuw.

Peet doet de voordeur open.

„Vader, ik heb een meerkoet,” vertelt hij blij.

„Een wat?” vraagt vader.

En Peet herhaalt trots:

„Een meerkoet. Die heb ik gevonden. Hij zit in de schuur.”

„Nu, die vogel moet ik eens dadelijk gaan bekijken,” zegt vader.

Hij loopt het tuinpad af.

Peet trekt zijn jasje aan en draaft vader achterna.

„Wat een mooi beest.” Vader ziet het voedsel in het bakje. Hij denkt even na.

„De koet moet ook stukjes rauw vlees hebben,” zegt hij.

„Koet?” vraagt Peetje.

„Ja, meerkoet of koet is hetzelfde. Vertel eens, waar zat het dier?”

Peetje vertelt alles. Ook hoe koud hij was en hoe zwaar de vogel . . .

Vader glimlacht even.

„Je bent een flinke jongen, hoor.”

Als ze in de warme kamer zijn, haalt vader een boek uit de kast. Er staat een mooie plaat in van de meerkoet. Peet kijkt er lang naar. Ook is er een foto van het nest van een meerkoet op een andere bladzij.

„Mooi,” zegt Peet.

Vader vertelt dat een meerkoet veel werk maakt van zijn nest.

„’t Is een klein paleisje dat hij bouwt in het voorjaar. De meerkoet kan goed duiken. Hij duikt naar de dode stengels van waterplanten. En ’s avonds laat en ’s morgens vroeg werken de diertjes zo hard als ze kunnen om een mooi nestje te maken. Als het weer voorjaar is, Peet, gaan we eens naar een plaats waar meerkoeten nestelen. Ik weet wel waar dat gebeurt.”

Dat vindt Petertje leuk.

„’t Lijkt hier nu wel een dierentuin,” vindt moeder. „Een poes, een konijn en een meerkoet. ’t Is maar goed dat je vakantie hebt, nu heb je tijd om voor de beesten te zorgen.”

Vader kijkt eens naar het vogelhuisje. Ja hoor. Er liggen stukjes brood en kaaskorstjes op. En ook een appel. Peet heeft goed gezorgd.

Na het eten zet vader de radio even aan. Er komt nog meer sneeuw, zegt de omroeper. En de vorst houdt aan.

Als de radio afgezet is, kijkt vader Peetje aan.

„’t Wordt een harde tijd voor de vogels, jongen. Jij hebt één

meerkoet gered. Dat is mooi. Wij zorgen nu voor mussen en vinkjes, merels en mezen. Maar . . . dat is niet genoeg. Er zullen veel vogels bevroren. Of doodgaan van honger."

Vader zwijgt even. Peet kijkt met grote ogen. Wat bedoelt vader?
„Nee, dat is niet genoeg. We moeten voedsel gaan strooien op plaatsen waar veel vogels zijn en waar het water nog niet bevroren is."

„Die plaatsen zijn er toch niet meer," meent moeder, die ook luistert.

„De fabriek aan het kanaal loost warm water," vertelt vader.
„Daar zullen veel vogels zijn om te drinken. Maar ze moeten ook éten hebben."

„Ik ga ze voer brengen," roept Peetje uit. „Ik neem een zak vol eten voor ze mee."

„Hoe kom je aan een zak vol voedsel?" vraagt moeder.

Peet denkt na. Dan roept hij:

„Ik heb nog een gulden van mijn rapport. Daar ga ik brood voor kopen en appels enne . . . enne . . ."

Moeder strijkt hem over zijn bol.

„Dat is lief van je, Peet. Doe dat maar."

„Ik weet nog iets," komt vaders stem. „Ga straks maar bij de mensen in de laan om eten vragen. In de schuur is een grote zak. Durf je dat wel?"

Moeder plaagt:

„Hij durft zelfs wel iets te verkópen, is 't niet, Peet?"

Peet wordt rood. Verlegen kijkt hij voor zich. Aan die middag, die middag toen hij de kandelaars wilde verkopen, denkt hij liever niet meer.

24. Peet gaat er op uit

Van moeder heeft Peet een half brood, heel veel kaaskorstjes en zes aangestoken appels gekregen. Die liggen nu op het tafeltje in de keuken.

Met de lege zak over zijn schouder gaat hij de tuin uit. Bij meneer Wiersma belt hij éérst aan.

„Zo jongeman, wat moet jij met die zak? Is Sinterklaas nòg niet naar Spanje?”

Peetje lacht. Meneer Wiersma is altijd aardig.

„Hebt u eten over?” vraagt Peetje.

„Heb je honger?” vraagt meneer Wiersma.

Peetje lacht weer.

„Nee meneer, ik niet. Maar de vogels. En . . . en . . . bij het kanaal zijn er een heleboel. En . . . ik ga ze eten brengen.”

„Goed zo,” prijst meneer Wiersma. „Kom maar in de keuken. We zullen eens zien wat er is.”

Peet krijgt de aardappels die overgebleven zijn. En een paar peren. Ten slotte nog een zakje met vogelzaad.

Blij stopt hij alles in de zak.

Nu staat hij op de stoep van het huis waarin mevrouw Krans woont. Hij drukt op de bel.

Mevrouw Krans doet zelf open.

„Dag Peetje,” groet ze vriendelijk. „Wat is er, jongen?”

„Hebt u misschien nog eten over voor de vogels?” vraagt Peet met een flinke stem.

„Rovers?” herhaalt het dove dametje bang. „Waar zijn die rovers dan?”

Peet moet lachen.

„Vogels,” roept hij. „Ik ga ze eten brengen. Aan . . . aan zwannen en aan . . . meerkoeten . . .”

„Smeerpoetsen?” vraagt het dametje verbaasd.

Peets ogen glinsteren. Hij schudt zijn hoofd en gilt:

„Hebt-u-ook-eten-voor-de-vogels?”

„Nou, nou,” zegt het dametje een beetje boos. „Schreeuw niet zo. Ik ben niet doof. Kom maar binnen, ik heb nog wel een paar boterhammen over.”

De bodem van de zak is nu gevuld.

Peet sjouwt de hele middag. En dan is de zak vol. Nu moeten de vogels het eten gauw hebben. Maar . . . Peet is moe. En steenkoud. Het kanaal is nog wel een half uur lopen.

Moeder ziet hem aankomen. Ze loopt haastig naar de deur.

„Kind,” zegt ze verrast, „wat een volle zak. Kom gauw binnen. Je bent natuurlijk door en door koud. In de kamer is het warm. En ik heb ook warme thee voor je.”

Peetje krijgt een kopje thee met een dikke plak koek.

„Lekker, mam.”

En wat doet moeder nu? Ze trekt haar dikke mantel aan. Ze zet haar wollen muts op.

Dan haalt ze de slee uit de schuur en plaatst er de zak op.

„Ben je erg moe, Peet?” vraagt ze. „Ben je zó moe, dat je niet op de slee kunt zitten?”

O, Peetje krijgt een kleur van verrassing. Hij begrijpt wat er nu gebeuren gaat.

Moeder pakt hem goed in en even later zit Peetje op de slee. Hij houdt de zak met beide handen stevig vast.

Moeder trekt de slee over de sneeuw. Vlug gaan ze naar het kanaal. Hoe eerder de vogels het eten hebben, hoe beter, denkt ze. Voor de koude, donkere nacht komt, moeten hun maagjes gevuld zijn.

Peetje zit stil op de slee. Hij hoopt maar dat er veel vogels zullen zijn bij de fabriek. Dan denkt hij aan zijn meerkoet. Vader zal vlees voor hem kopen. Zal vader het vandaag nog doen?

Morgen koop ik voor mijn gulden brood, neemt hij zich voor. En morgen ga ik ook weer eten ophalen. Meneer Wiersma zal weer aardappels bewaren.

Daar is de vaart al. Moeder staat stil en Peet stapt van de slee. Met de zak in zijn beide armen loopt hij vlug naar het ijs.

25. Die zwaan zit bijna vastgevroren

In de buurt van de fabriek is een groot wak. Er zwemmen een paar zwanen in. Bij het wak staan twee reigers. Blauwe. Ze hebben hun kop tussen de veren getrokken en staan doodstil.

Peetje vindt ze er maar zielig uit zien. Gauw strooit hij brood in het water. Dadelijk komen er een paar eenden aan waggelen. Moeder is druk bezig om op het ijs voedsel te strooien. Zij weet dat de meeste vogels pas komen als er geen mensen bij het wak zijn. Als alles stil is.

Er komt ook een stelletje meerkoeten naar het voedsel toe.

Wat heeft die Peet het druk.

„O mam, die zwaan wil uit mijn hand eten,” roept hij verrukt. De mooie, witte vogel strekt zijn sierlijke hals nog verder uit. Hij pikt een groot stuk brood uit Peetjes hand.

„Ziet u het wel, mam?” vraagt Peetje trots.

Moeder knikt.

„Niet zo dicht bij het water staan,” waarschuwt ze. „Pas op, Peet. Wees voorzichtig.”

Petertje doet een stap achteruit. Hij kijkt vrolijk naar de slobbende eenden. De reigers staan nu niet meer zo zielig te kijken. Ze hebben hun scherpe snavels in het water gestoken en eten een paar dode visjes. Moeder lacht even om de reigers.

„Misschien hebben ze al meer gegeten,” zegt ze. „Een reiger vangt altijd nog wel wat. Tenminste, als niet al het water bevroren is.”

„Wat eet hij dan?” vraagt Peetje.

Maar dan ziet hij plotseling iets vreemds.

Aan de kant van het wak, daar waar je niet op het ijs kunt staan, is nog een zwaan. Maar die zwemt niet naar het voedsel toe. Nee, hij blijft maar stilletjes op het ijs zitten. Hij strekt wel zijn mooie lange hals uit, maar komt niet van zijn plaats af.

Moeder ziet waar Peetje zo naar staat te kijken.

„Och,” zegt ze medelijdend, „ik geloof dat dat dier bijna vast-

gevroren is aan het ijs. Je moet het brood zo vèr mogelijk naar hem toegooien, Peet. Wat jammer dat het ijs dáár niet te vertrouwen is, anders zouden wij hem kunnen helpen.”

Moeder werpt zelf ook brood in de richting van de zwaan. Maar het open gedeelte is groot. Sommige stukjes vallen buiten het bereik van de vogel.

„De stakker,” zegt moeder. „Hij krijgt nu niet veel. We kunnen, jammer genoeg, niet bij hem komen. Het ijs is te dun. Het kan ons niet houden.”

„Misschien morgen,” vraagt Peetje.

Moeder knikt. „Ja. En weet je wat we doen, Peet? We vertellen het aan vader. Die zal wel raad weten.”

„Natuurlijk,” knikt Peetje. „Vader kan die zwaan best redden. Best! Vader kan alles, hè mam?”

Moeder lacht even. „Stap maar op de slee, jongeman.”

Als Peetje op de slee zit, kijkt hij nog even om. Zijn ogen zijn warm van medelijden.

26. Hoe moet dat nu?

Vader weet nu alles van de zwaan, die bijna vastgevroren aan het ijs zit.

„Hoe moet dat nu, vader?” vraagt Peetje.

„Tja, daar moet ik eens over denken, jongen,” zegt vader. Hij steekt een sigaar op. De blauwe rookwolkjes kringelen om zijn hoofd. „Daar moet ik eens rustig over nadenken. Zat hij op het ijs?”

Peetje knikt. „Ja vader. Hij zat heel stil. En hij keek zo treurig. En . . . hij kon zich haast niet bewegen.”

„Konden jullie niet bij hem komen?”

„Nee,” zegt moeder heel beslist. „Het ijs was op die plaats te dun. Anders hadden we het dadelijk gedaan.”

Ja, dat begrijpt vader ook wel. „Er is een kleine kans dat zijn poten weer helemaal loskomen door de warmte van zijn lichaam,” zegt hij. „Als het nu vannacht niet erg vriest, bestaat de mogelijkheid dat het beestje zich wel loswringt van het ijs. „We zullen straks naar de weerberichten luisteren.”

„Ik wou dat het warm water ging regenen,” broemt moeder. „Die kou begint me danig te vervelen.”

„Morgenochtend ga ik met je mee, Peet,” belooft vader. „Sta jij morgen maar vroeg op. En ga dan gauw met je zak op reis om eten te halen. Dan gaan we daarna samen naar het kanaal. En misschien vinden we er dan wel wat op om het dier te redden. Het is jammer dat we nu niet direct kunnen gaan, maar daar is niets aan te doen. Het is al helemaal donker en dan kunnen we toch niets beginnen.”

Vader draait aan de knop van het radiotoestel. Ze luisteren alle drie.

„Gelukkig, vannacht niet zo koud,” zegt vader opgelucht tegen Peetje, na de nieuwsberichten. „Dat treft de stakker.”

Als Peet later in bed ligt, denkt hij nog een poosje aan de zwaan. Vader kan alles. Vader durft ook alles. De zwaan zal vast gered worden. Vast. Hij draait zich om en slaapt dadelijk in.

27. De zak is helemaal vol

De volgende morgen loopt Peet al heel vroeg in de laan. Het is gelukkig niet meer zo koud. Er komt een bromfiets aan. O, daar is Bertus op zijn lawaaimaker. Hij stopt als hij Petertje ziet. „Hallo Peet,” groet hij vrolijk. „Wat moet jij met die zak? Is dat de zak van zwarte Piet?”

Peet schudt lachend zijn hoofd. „Ik Ga eten halen. Voor de vogels,” zegt hij gewichtig.

Bertus grabbelt in zijn mand. Hij pakt er een paar kluijjes uit. „Asjeblijft,” zegt hij. „Er zijn ook vogels die vlees eten.”

Peet is blij met de kluijjes. „Heb je ook nog wat voor mijn meerkoet?” bedelt hij.

„Je meerkoet?” herhaalt Bertus verbaasd. „Ha-ha. Maak mij wat wijs, zeg. Een meerkoet . . .”

„'t Is wel waar.” Peet kijkt boos. „Ik Heb wèl een meerkoet.”

„Hoe kom je eraan?” vraagt Bertus.

„O, ik weet het al.” Hij lacht plagerig. „Je hebt hem zeker uit één van de bomen hier in de laan geplukt.”

„Kom maar mee,” bromt Peetje. Die malle Bertus. Om hem niet te willen geloven.

Als Bertus de meerkoet in de schuur ziet, lacht hij niet meer. „Wat een mooie,” zegt hij. Bewonderend kijkt hij naar de vogel. „Wat een prachtige witte bles heeft hij. Ik ga even wat vlees voor hem halen. Als hij geen vlees krijgt, gaat hij dood,” beweert hij.

Nu vindt Peetje Bertus weer reuze-aardig.

De meerkoet smult van de stukjes vlees, die Bertus hem geeft.

Moeder komt ook even in de schuur.

„Jij bent nog eens een slager,” zegt ze lachend. „Een slager die vlees brengt voor niets. Jij mag iedere dag wel komen, hoor.”

In de keuken drinkt Bertus een kopje warme koffie. Dan stapt hij weer op de bromfiets. Hij moet nu vlug naar zijn klanten toe.

„Kom je morgen weer?” roept Peetje, die hem nakijkt.

Maar Bertus hoort de vraag zeker niet. Zijn brommer maakt ook zo'n lawaai.

Nu gaat Peet voor de tweede maal op stap. Hij kijkt vrolijk, want hij is blij dat zijn meerkoet zo fijn heeft kunnen eten. En ook omdat er in de zak van die lekkere beentjes, met vlees eraan, zitten.

De meeste mensen geven eten voor de vogels. Alleen het brommerige, oude heertje snauwt als hij Peetje op de stoep ziet staan. „Aan de deur wordt niet gekocht.”

„Ik wil niets verkopen,” zegt Peetje een beetje boos.

„Wat wil je dan?” klinkt het brommerig.

„Mag ik wat eten voor de vogels?” vraagt Peetje beleefd.

„Hum,” bromt het heertje. Een beetje wantrouwend kijkt hij Petertje aan.

„Wat heb je daar in die zak?” vraagt hij.

„Voer, meneer,” antwoordt Peetje.

„Laat eens zien.”

Gehoorzaam doet Peet de zak open. Als het heertje al dat eten ziet, gaat hij zwijgend naar binnen. Even later komt hij terug. Peet krijgt een heel tarwebrood. Verbaasd kijkt hij ernaar.

„Dank u wel,” zegt hij verrast.

„Dat is voorlopig wel genoeg,” vindt het heertje. „Kom de eerste dagen maar niet terug.”

Boem. Dicht slaat de deur.

Peet is toch blij. Ook al mag hij de eerste dagen niet meer terugkomen. Een héél brood! Wat zullen veel vogels daar hun maagjes mee kunnen vullen.

Vrolijk fluitend loopt Petertje naar huis terug.

„Hoe kom je aan dit hele brood?” Een beetje verbaasd houdt moeder het brood in haar hand.

„Dat heb ik gekregen. Van een brommerig mannetje.”

„Van wie?” vraagt moeder. „Waar woont dat meneertje?”
Peetje weet het nog precies.

En moeder weet nu ook wie dat heertje is. Ze denkt even na. Dan zegt ze: „Je moet altijd heel vriendelijk zijn tegen meneer Bonk, kind. Hij heeft veel verdriet in zijn leven gehad. Daarom is hij vaak zo knorrig.”

Peet geeft geen antwoord. Hij hoort het hekje klappen. Dat is vader. Met een paar grote sprongen rent hij hem tegemoet.

28. Gered

Over de bevroren weg lopen Peetje en zijn vader. Peet draagt de zak, de zak met voedsel. Deze is zwaar en 't lijkt wel of hij hoe langer hoe zwaarder wordt. Peet moet ervan zuchten en neemt hem weer in zijn andere hand.

Vader zegt opgewekt: „Geef mij die zak nu maar eens, jongen. Jij hebt hem al zo lang gedragen.”

Petertje sputtert niet tegen. Hij is blij dat vader de last overneemt.

Ze zijn nu vlak bij het kanaal. Peet rent vooruit. „Kijk vader, daar is hij,” roept hij hard. „O, ol”

Opgewonden wijst hij naar de vogel, die even zijn kop beweegt. „Hij lééft gelukkig nog, vader.”

„Maar hij kan zich haast niet bewegen,” zegt vader vol medelijden.

Hij staat bij de rand van het wak.

Er zwemmen veel vogels in, zelfs nog meer dan gisteren. Koe-ten en zwanen. En de reigers zijn er ook weer. Die staan stil op

het ijs. Peet gooit haastig stukjes brood naar hen toe. Maar reigers eten geen brood.

„O, kijk eens, vader,” lacht Peet als één van de zwanen het brood uit zijn handen pikt. „Wat durft die goed, hè?”

Maar vader kijkt niet naar de pikkende vogels. Hij ziet dat het ijs niet meer zo dun is als moeder heeft gezegd.

Hoe kan dat? denkt vader. En het wak is ook veel kleiner dan moeder heeft verteld.

Opeens begrijpt vader het. De fabriek staat stil. Er stroomt geen warm water meer naar deze kant van het kanaal. Daarom is het wak zo klein. En daarom is het ijs, waarop de zwaan heel langzaam voortstompelt, niet meer zó dun.

Maar 't is toch nog te dun om mij te houden, begrijpt vader. Hoe moet ik dat beest nu redden?

En ineens weet hij het.

„Peet, blijf jij hier,” zegt hij. „Wees voorzichtig. Kom niet te dicht bij het water. Ik ga even naar de fabriek. 'k Ben dadelijk terug.”

„Wat gaat u doen, vader?”

„Dat zul je wel zien.”

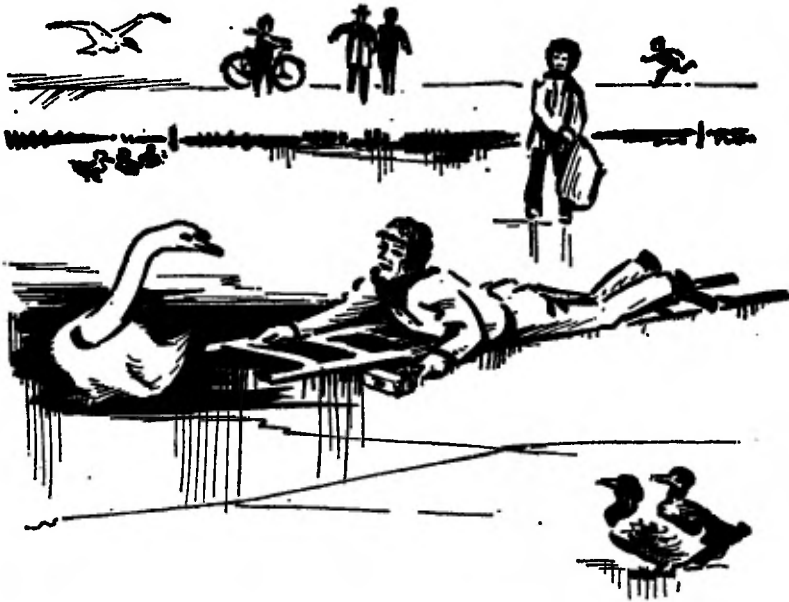
Vader loopt op een drafje naar de fabriek. Even later komt hij terug. Hij draagt een lange ladder. En uit zijn jaszak steekt de steel van een zware hamer.

Peet vergeet zijn vogels. Hij ziet hoe vader voorzichtig de ladder een eind op het ijs schuift. Dicht naar de hulpeloze vogel toe. Heel behoedzaam gaat vader op de ladder liggen. Dan pakt hij de hamer. Weldra vliegen de stukken ijs in het rond.

Peets mond zakt een eindje open. Zijn ogen zijn strak op de hamer gericht, want nu begrijpt hij wat vader gaat doen. Hij gaat de zwaan uit het ijs hakken. Zal het lukken?

Ineens wordt Peetje bang. Zijn hart begint te bonzen. Als het ijs het gewicht van die ladder eens niet houden kan. Als vader . . . erdoor zou zakken . . .

„Vader,” roept Peetje bang. Zijn stem klinkt schor. Zijn benen gaan zo raar doen. Ze beginnen te trillen. Kraakt het ijs al? Ja, het kraakt werkelijk.

Krak, krak, gaat het onder de ladder.

„Pas op, vader . . .” gilt Peetje angstig.

Vader is ook geschrokken. Maar . . . de poten van de zwaan zijn bijna los . . .

Nog één slag met de hamer. En . . . de vogel is vrij.

Met beide handen pakt vader het dier op. En heel langzaam kruipt hij weer over de ladder naar de wal.

Peetje slaakt een diepe zucht van verlichting.

„Hij is gered,” zegt vader tevreden. „Maar ’t is op het nippertje. We moeten hem gauw naar de fabriek brengen. De wachter is bij de poort. Neem jij de hamer mee, Peet. Ik draag de zwaan. Straks breng ik de ladder wel terug.”

Maar dat hoeft niet. Een paar mannen komen al naar vader toe. Zij dragen de ladder naar de fabriek en zij zullen ook voor de zwaan zorgen. Dat beloven ze plechtig.

Peet is verschrikkelijk trots op zijn vader.

Hij schudt de zak met voer maar gauw leeg, want hij wil dadelijk aan moeder vertellen wat vader heeft gedaan.
Samen lopen ze vlug naar huis terug, Peetje en zijn vader.

29. Henk weet wat

's Middags gaat hij met zijn slee naar Het Bergje. Henk is er al.
„Waar was je toch vanmorgen?” vraagt Henk terwijl hij naar boven klimt. „Ik heb je helemaal niet gezien.”
Peet doet het verhaal van de zwaan.
Henk luistert met grote ogen. Een kring van nieuwsgierige kinderen luistert mee.
„Jô,” zegt er een, „jouw vader durfde, zeg.”
„Gaat die zwaan nu niet dood?” vraagt een ander.
„Ik weet wat,” roept Henk. „We gaan morgen allemaal naar het wak toe. We nemen allemaal een zak met eten mee en dan gaan we ook naar de fabriek. Kijken of de zwaan nog leeft.”
„Ja, dat doen we,” knikken ze allemaal.
En Peetje zegt groot:
„Ik wijs jullie de weg wel. Ik ga voorop lopen.”
„Dat is goed,” zegt Henk. „Jij wijst ons de weg. Jij bent de aanvoerder.”
Nu gaan ze sleeën. Loesje komt er ook aan.
Gauw moet Peet weer zijn verhaal vertellen.
Als Loesje alles heeft gehoord, zegt ze:
„Ik wil die zwaan ook zien. Mag ik morgen mee?”
Ja, dat mag wel van Peetje.
„Maar je moet een flinke zak met eten meebrengen, hoor,” waarschuwt hij. „Een zak vol.”

„Natuurlijk,” zegt Loesje. „Ik zorg toch ook voor de vogels in de tuin.” Ze kijkt werkelijk een beetje boos.

Peet zegt maar gauw dat ze op zijn slee mag.

En dan gaat het in vliegende vaart de heuvel af. Peets wangen gloeien, zijn ogen stralen.

Hij vindt het maar wat fijn dat het winter is.

Er rijdt een auto langs het kanaal. Een grote rode. Meneer Horst stuurt voorzichtig, want de weg is glad. In de auto zitten allemaal kinderen. Loesje, Peet en Henk zitten voorin. En achterin zijn er nog wel een stuk of zes. Ze hebben allemaal een zak bij zich. In die zak zit eten voor de hongerige dieren.

Meneer Horst heeft brood gesneden en daar levertraan over gegoten. Dat is best voer voor hongerige dieren. En hij wil ook de zwaan eens zien. Daarom heeft hij vanmorgen de kinderen opgehaald met zijn auto.

Nu zijn ze bij het wak. De auto staat stil en de kinderen stappen uit. Het stuk open water is alweer kleiner geworden, ziet Peetje.

De kinderen schudden hun zakken leeg op het ijs. Henk gooit stukjes brood in het water.

Ze schreeuwen allemaal van plezier. Ze zouden het liefst willen dat er nu van alle kanten vogels aan kwamen vliegen.

Maar meneer Horst zegt:

„Jullie moeten niet zoveel lawaai maken. Zo durft er geen vogel te komen. Schudt jullie zakken maar leeg; net zoals ik heb gedaan.”

„En wat dan, meneer?” vraagt Henk nieuwsgierig.

„We gaan ons achter gindse struiken verschuilen,” zegt Loesjes vader. „Kom maar mee, kinderen.”

Als het groepje achter de struiken staat, gluren de kinderen nieuwsgierig door de kale takken. Zullen de vogels nu wel durven komen?

Ja hoor. Een wilde zwaan waggelt al over het ijs. Een troep kraaien komt aan vliegen. En een hele zwerm meerkoeten komt haastig dichterbij.

De kinderen kijken hun ogen uit.

„Wat smikkelen ze, hè,” zegt Henk genietend. „Die krijgen hun buikjes wel vol vandaag. Morgen gaan we er weer naar toe, hoor.” De kinderen knikken.

„Natuurlijk,” zegt Peetje. „Iedere dag gaan we eten brengen. Net zolang tot het gaat dooien.”

„Maar ik kan jullie niet iedere dag hier naar toe rijden,” zegt meneer Horst lachend. „Daar heb ik geen tijd voor.”

„Dat hoeft ook niet,” vindt Henk. „We kunnen dat eindje best lopen, meneer.”

30. Ik ben er nog levend afgekomen

Nu lopen ze naar de fabriek. Peetje gaat voorop. Naast Peet loopt Loesjes vader.

De zwaan zit in het ketelhuis. Om hem heen staan bakjes met eten en drinken. De zwaan kijkt de kinderen eens aan. 't Is net alsof hij zeggen wil: Ik ben er nog levend afgekomen, maar 't had niet veel langer moeten duren, of ik was er geweest.

„Wat een mooie,” zucht Loesje. De kinderen kijken nieuwsgierig naar de sierlijke, witte vogel.

„Als het gaat dooien,” zegt één van de mannen van de fabriek, „brengen we de zwaan weer dadelijk naar het kanaal. Dan kan hij weer naar de plas gaan, waar hij vandaan gekomen is. En weer fijn smullen van het fonteinkruid dat er op de bodem groeit. Maar tot zolang moet hij brood eten.”

„Je ziet wel, Peet, dat je je over je zwaan niet ongerust hoeft te maken,” zegt meneer Horst.

Nee, dat heeft Petertje al begrepen.

Dan gaat het troepje kinderen weer weg. Achter meneer Horst aan. Maar Peet kijkt bij de deur nog eens om.

„Dag zwaan,” groet hij. Fier strekt de zwaan zijn lange hals. Mijn vader heeft jou gered, denkt Peetje trots. En morgen, morgen, soest hij als hij weer in de auto zit, dan ga ik ook brood met levertraan geven, net als Loesjes vader heeft gedaan.

's Avonds zet moeder de radio aan.

„Even luisteren naar het weerbericht.”

Vader komt juist de kamer binnen. Peetje legt de ansichtkaart van Woutje neer. 't Is een mooie kaart van Amsterdam. Er staat een plein op. En op dat plein is een groot gebouw. Dat is het paleis, leest Peetje op de kaart.

„'t Zal me benieuwen wat De Bilt te vertellen heeft,” zegt vader. En dan . . .

„Ha,” roept moeder blij. „Het gaat dooien. Heerlijk.”

„Gelukkig, het gaat dooien,” zegt ook vader. En met een opgewekt gezicht draait hij de knop van het toestel om.

Peet weet niet goed of hij blij moet zijn of niet. Nu zal hij gauw niet meer kunnen sleeën. Dat is natuurlijk erg jammer. 't Is ook jammer dat hij niet meer zal kunnen schaatsen. Hoewel . . . rijden kan hij toch haast niet meer. 't Ijs is bedorven door de sneeuw.

„Nu zal onze zwaan ook wel weer spoedig naar zijn vriendjes kunnen gaan,” zegt vader.

„En mijn meerkoet, vader? Wanneer moet ik die wegbrengen?”

„Daar zul je nog even geduld mee moeten hebben. 't Duurt natuurlijk een poosje voor het ijs weg is,” antwoordt vader.

Ja, dat begrijpt Peet.

Moeder is de kamer uitgegaan. Nu komt ze weer binnen. En wat krijgen ze dan?

Voor ieder is er een kop chocolademelk. En voor ieder is er ook een groot stuk pruimentartaart.

„Omdat het gaat dooien,” zegt moeder lachend. „En omdat vriendje zwaan en vriendje meerkoet nu terug kunnen gaan naar de plaats waar ze horen.”

„Tot zolang zorg je maar goed voor de meerkoet,” zegt vader tot Peetje. „Ook een meerkoet is een schepseltje door God geschapen.”

Peet knikt. Dat zal hij zeker doen.

INHOUD

	Blz.
1. Petertje gaat nergens heen	7
2. Dat is een mooi rapport	9
3. Vader plaagt een beetje	11
4. In bed	13
5. Van Peet en Woutje	15
6. Peetje kent al een vak	17
7. Peet doet dom	19
8. Loesje	22
9. Peetje verkoopt niets	24
10. Moeder en vader	27
11. Aan tafel	29
12. Twee boodschappen	31
13. Petertje en Loesje	34
14. Het blijft maar vriezen	37
15. Wat zal Peetje blij zijn	39
16. Wat een verrassingen	41
17. Op het ijs	45
18. 't Is nu feest	48
19. Sneeuw	51
20. Op de slee	53
21. Wat is dat voor een vreemd, donker ding?	54
22. De meerkoet	57
23. Durf je dat wel?	59
24. Peet gaat er op uit	62
25. Die zwaan zit bijna vastgevroren . . .	64
26. Hoe moet dat nu?	65
27. De zak is helemaal vol	67
28. Gered	69
29. Henk weet wat	72
30. Ik ben er nog levend afgekomen . . .	74